

Barokní region
Čechy Bavorsko

Barockregion
Bayern Böhmen

Poklady barokního léta

Barocke Sommerschätze

2018

*Magazín o kulturních památkách a akcích
v Horních Frankách, Horní Falcí a Dolním Bavorsku
a na české straně v Plzeňském a Karlovarském kraji.*

*Magazin über die Kulturdenkmäler und Kulturveranstaltungen
in Oberfranken, der Oberpfalz und Niederbayern
und auf der tschechischen Seite in den Bezirken
Pilsen und Karlsbad.*

Obsah Inhalt

- 4 Editorial: Co je to baroko?
Editorial: Was ist Barock?
- 5 Barokní recepty /
Barockrezept
- 6 Povídaní o barokní kuchyni /
Barockes Küchengeflüster
- 8 Zámek Zelená Hora u Nepomuku /
Schloss Grünberg bei Nepomuk
- 9 Zámek Manětín a jeho okolí
Schloss Manětín und seine Umgebung
- 10 Waldsassen – Barokní nebe Bavorska
Waldsassen – Der barocke
Himmel Bayerns
- 11 Klášter Ensdorf – na cestách
živou historií
Kloster Ensdorf – eine Reise
durch die lebendige Geschichte
- 12 Vybrané české akce
Veranstaltungstipps in Tschechien
- 13 Program a mapa
Programm und Karte
- 17 Vybrané bavorské akce
Veranstaltungstipps in Bayern
- 18 Za pivem do Hornofalckého lesa
Auf den Spuren des Bieres in den
Oberpfälzer Wald
- 19 Zahradní slavnosti ve Svojšíně
Gartenfest in Svojšín
- 20 Rozhovor / Interview:
Vít Aschenbrenner
- 22 Rozhovor / Interview:
Klemens Unger
- 23 Rozhovor / Interview:
Michael Ritz
- 24 Perličky českého a bavorského baroka
Perlen des bayerischen
und des tschechischen Barocks
- 26 Organizátoři Barokního regionu
Čechy Bavorsko
Organisatoren der Barockregion
Böhmen Bayern

Co je to baroko? Was ist Barock?

Když zaslechne slovo baroko, každý si patrně představíme něco odlišného – někdo je má spojené s majestátní architekturou a kláštery, jiní si vybaví barokní skladatele a zvuk varhan, pro dalšího je pak nejsilněji symbolizováno velkolepými díly barokních malířů.

Právě tato šíře záběru je pro baroko typická – jedná se totiž o poslední univerzální a jednotný styl celé Evropy, přičemž jeho prvky pronikly do všech uměleckých a životních sfér.

Baroko vzniká v Itálii na konci 16. století, odkud se rozšiřuje do celé Evropy. Jako určující umělecko-kulturní směr pak Evropu naplno ovládá napříč celým 17. stoletím a v první polovině století 18. Za konec barokní éry se někdy udává rok 1750. Ten se kryje s úmrtím asi nejznámějšího barokního skladatele: Johanna Sebastiana Bacha.

Ačkoli bylo baroko původně spjata s katolickou vírou, právě díky schopnosti působit na lidské emoce, ovládlo nejen katolické země Evropy, ale proniklo i do zemí protestantských a nábožensky smíšených.

Cílem baroka ovšem nebylo pouze reprezentovat moc a bohatství církve a šlechty. Zároveň

usilovalo o to člověka povznést a uchvátit. Oproti chladné a rozumové renesanci, která byla spíše strohá, je baroko stylem plným dynamiky a výraznosti, přijatým napříč všemi vrstvami právě i pro svou srozumitelnost a vřelost.

Barokní stavby a umělecká díla dodnes zůstávají velkolepou podívanou. Barokní kostely měly působit jako obraz nebo přenesený na zem a četné paláce symbolizovaly bohatství a moc. Typickou barokní stavbu poznáte tak, že jejím půdorysem byla elipsa nebo průniky elips, symbolizující nekonečno. Velice častým architektonickým prvkem jsou pak kopule, valená klenba. Z materiálů se používalo zlato, štuk, vzácná dřeva a umělé barevné mramory.

Wenn wir das Wort Barock hören, stellt sich wahrscheinlich jeder etwas anderes darunter vor – die einen verbinden Barock mit majestätischer Architektur und Klöstern, die anderen stellen sich barocke Komponisten und Orgelklänge vor und für wieder andere wird Barock am stärksten durch die prächtigen Werke der Barockmaler symbolisiert.

Gerade diese vielfältige Sichtweise ist für den Barock typisch – es handelt sich nämlich um den letzten für ganz Europa universellen und einheitlichen Stil, dessen Einfluss in alle Sphären der Kunst und des Lebens vordrang. Der Barock entwickelte sich in Italien gegen Ende des 16. Jahrhunderts, von wo aus er sich über ganz Europa ausbreitete. Als maßgebliche künstlerisch-kulturelle Richtung beherrschte er dann Europa das ganze 17. Jahrhundert und die erste Hälfte des 18. Jahrhunderts hindurch. Am Ende der Barockära steht das Jahr 1750, zugleich das Todesjahr des wohl berühmtesten Barockkomponisten – Johann Sebastian Bach.

Obwohl der Barock ursprünglich mit dem katholischen Glauben verbunden war, beherrschte

er, gerade wegen seiner Wirkung auf die menschlichen Emotionen, nicht nur die katholischen Länder Europas, sondern drang auch in die protestantischen und religiös gemischten Länder vor. Das Ziel des Barock war aber nicht nur, die Macht und den Reichtum von Kirche und Adel zu repräsentieren. Zugleich strebte er danach, den Menschen zu erheben und zu verzücken. Im Gegensatz zur kühlen und vernunftbetonten Renaissance, die eher steif war, ist der Barock ein Stil voller Dynamik und Expressivität, der sich quer durch alle Schichten verbreitete – gerade auch wegen seiner Verständlichkeit und Innigkeit.

Barocke Kirchen sollten wie ein auf die Erde übertragenes Bild des Himmels wirken und die ansehnlichen Paläste repräsentierten Macht und Reichtum. Einen typischen Barockbau erkennt man daran, dass sein Grundriss elipsenförmig oder der Querschnitt einer Ellipse ist, was Unendlichkeit symbolisieren sollte. Ein sehr häufiges architektonisches Element sind Kuppeln und Tonnengewölbe und als Material wurden Gold, Stuck, seltene Hölzer und künstlich gefärbter Marmor verwendet.

Barokní recepty

Pokud Vás zajímá barokní kuchyně, nebo jen rádi varíte, nikam neodcházejte (snad jen na str. 6, kde si můžete přečíst rozhovor s Olgou Kaderovou, která se barokní kuchyní zabývá). Dočtete se zde totiž nejen o chutném barokním receptu, ale také o zážitcích redaktora, který se dané jídlo rozhodl připravit.

Baba z mrkve:

Očištěnou mrkev ovaříme, ne úplně doměkka, rozmixujeme, smícháme s vejci (na 1kg mrkve asi 5 vajec) a trochu osladíme (to však není nutné ani dobově přesně!). Přidáme krátce namočené rozinky a velmi pomalu, na mírném ohni smažíme na pánvi na přepuštěném másle po obou stranách.

Redaktorovy zážitky:

Než jsem se setkal s barokní kuchařkou Olgou Kaderovou, poprosil jsem ji o zaslání dobového receptu, abych se na rozhovor mohl náležitě připravit. Protože jsem nechtěl nic podcenit, rozhodl jsem se, že si babu z mrkve doma sám vyzkouším. Co na tom přeci může být složitého, myslel jsem si.

Po zběžném přečtení mi baba připomínala nejvíce bramborák, kde nahradíte brambory mrkví. V tomto duchu jsem s dobrou vírou, avšak zcela nebarokně,

také k celému receptu přistoupil. Mrkev jsem si nastrouhal, avšak namísto oslazení jsem ji v bramborákovém stylu poctivě osolil. Jak jsem později zjistil, zničil jsem tím nejen onu unikátní chuť výsledného jídla, ale také jsem zcela přehlušil typicky sladkou chuť mrkve. Množství soli, které jsem si dovolil použít, by si navíc v baroku mohla dovolit jen nejvyšší šlechta.

Jelikož jsem nedisponoval přepuštěným máslem ani ghí, volil

jsem v duchu bramborákového smažení poctivý český „slunečnicák“. Až to pěkně prskalo. Většího prohřešku proti baroku ani svému zdraví jsem se snad již dopustit nemohl. Tedy až na přidání mouky do těsta, aby drželo více při sobě...

Pokud si chcete pochutnat na skutečně lahodné barokní pochoutce, držte se receptu zuby nehty. A jestli chcete zjistit, proč byla barokní kuchyně tak zdravá, podívejte se na další stranu.

Barockrezept

Wenn Sie sich für die barocke Küche interessieren oder einfach nur gerne kochen, blättern Sie nicht gleich weiter (außer vielleicht auf Seite 6, wo Sie ein Interview mit Olga Kaderová lesen können, die sich mit barocker Küche beschäftigt). Hier finden Sie nämlich nicht nur ein wohlschmeckendes barockes Rezept, sondern auch die Erfahrungen des Redakteurs, der das betreffende Gericht zubereitet hat.

Barocker Karottenschmaus:

Die gereinigte Karotte nicht ganz weich kochen, zermixen, mit Eiern vermischen (auf 1kg Karotten etwa fünf Eier) etwas süßen (das ist aber nicht nötig und auch nicht als zeitgenössisch belegt!). Kurz eingeweichte Rosinen zugeben und sehr langsam auf kleiner Flamme in der Pfanne in zerlassener Butter auf beiden Seiten anbraten.

Die Erlebnisse des Redakteurs:

Bevor ich die Barockköchin Olga Kaderová kennenlernte, bat ich sie, mir ein Rezept aus dieser Zeit zu schicken, um mich auf das Interview angemessen vorzubereiten zu können. Um sicher zu gehen beschloss ich, den Karottenschmaus zuhause selbst auszuprobieren. Was kann daran so kompliziert sein, dachte ich mir.

Nachdem ich das Rezept überflogen hatte, erinnerte mich das alte Weib am ehesten an Kartoffelpuffer, bei denen man die Kartoffeln durch Karotten ersetzte. In diesem Sinne ging ich in gutem Glauben, aber völlig unbarock, an das Rezept heran.

Ich rieb die Karotte, aber statt sie zu süßen, salzte ich sie gründlich – wie sich das eben für einen Kartoffelpuffer gehört. Wie ich später herausfand, zerstörte ich dadurch nicht nur den einzigartigen Geschmack des fertigen Gerichts, sondern übertönte auch vollkommen den typischen süßen Karottengeschmack. Die Menge an Salz, die ich verwendete, hätte sich noch dazu im Barock nur der höchste Adel erlauben können.

Da ich weder zerlassene Butter noch Schmalz vorrätig hatte, wählte ich – wie für das Herausbacken von Kartoffelpuffern üblich – das gute alte tschechische „Sonnenblumenöl“. Bis es plötzlich ziemlich sprotzte. Einen größeren Verstoß gegen barocke Küchenregeln oder meine Gesundheit hätte ich nicht begehen können. Zumindest bis ich dann noch Mehl in den Teig gab, damit dieser besser zusammenhalten würde...

Wenn Sie sich gütlich tun wollen an einem wirklich schmackhaften barocken Leckerbissen, dann halten Sie sich auf jeden Fall streng an das Rezept. Und wenn Sie herausfinden möchten, warum die barocke Küche so gesund war, schauen Sie auf die nächste Seite.

Povídání o barokní kuchyni

Olga Kaderová se již mnoho let zabývá každodenností člověka v různých historických obdobích. Zejména se však soustředí na dobovou gastronomii. Její činnost spočívá v rekonstrukci receptů, výkladu historické gastronomie a praktických ukázkách vaření a ochutnávání dobové kuchyně. V rámci západočeských Týdnů baroka a Barokního festivalu zajišťovala v letech 2014–2017 ochutnávky na téma Chutě baroka.

Pokud se podívám na současnou českou kuchyni, budu tam schopna odhalit linku táhnoucí se již od baroka?

To spíše ne. Velký předěl v české kuchyni nastal v 19. století. Až tehdy se zformovala česká kuchyně, kterou známe dnes. Bylo to také zásluhou Magdaleny Dobromily Rettigové a její slavné první kuchařky z roku 1826. Kuchyně se změnila i díky rozvoji techniky a třeba i pro větší rozšíření brambor.

Počkejte, to jsme v Čechách a potažmo Evropě nejedli až do 19. st. brambory?

Brambory v Evropě byly známy už dříve, ale nejdříve se pěstovaly v kláštrech jako okrasná květinka a nebyla příliš doceněná jejich výživová hodnota. To, že brambory vyřešily hladomor Evropy, je záležitost až konce 18. či počátku 19. století. Z dřívější dobové korespondence se dochovalo, že si pánové poslali k Vánocům bramboru jako lahůdku – zemní jablka – tak tomu tehdy říkali.

Bez čeho dalšího bychom se museli v baroku obejít?

Určitě to byl cukr. Řepný cukr přichází až po baroku. Roku 1815 byl zřízen první cukrovar v Čechách. Dovážel se sem tedy třtinový cukr, ale ten byl drahý a tak se používal jen v panské kuchyni. Často se sladilo medem a používaly se tradiční sladké suroviny jako třeba mrkev. My dnes tu její přirozenou sladkost

často přebíjíme a činíme z ní slavná jídla, ale baroko využívalo ten sladký potenciál.

To máme cukr, brambory, co dalšího?

Masivní používání bílé mouky, které známe dnes. O tom si baroko mohlo nechat zdát. Často to není jen o dostupnosti surovin, ale i o technologické vyspělosti. Parní mlýny třeba významně přispěly ke změně české kuchyně. Ale to jsme opět až v 19. století a bavíme se znovu o kuchyni, kterou zpopularizovala Rettigová – ty spousty knedlíků, buchty a sladká jídla.

Tedy ani z dnešního pohledu tradiční knedlíky nejsou typicky staročeské?

To je právě to, že kuchyně 19. století, ze které vychází současná česká kuchyně, bývá často mylně zaměňována s tou staročeskou. Až měšťanská kuchyně v druhé polovině 19. století přinesla všechny ty koláče a bábovky. Ale třeba taky křenová omáčka, svičková, nebo i knedlo zelo vepřo, to vše bylo zformováno až v 19. století. Do té doby byla česká kuchyně dost jiná.

Jak tedy vypadala kuchyně v baroku, tedy v 17. a 18. st.?

Nejprve si musíme uvědomit, že do dnešní doby zachovalé recepty jsou z prostředí panských dvorů a bohatých měšťanských domů – tedy té vrstvy, která na to měla peníze. Lidovou kuchyni nikdo nezapisoval. Ona také povinná školní docházka, kterou zavedla Marie Terezie, přichází až později. U lidové vrstvy navíc ani nebylo co zapisovat – jedli co měli. Navíc to vše připravovali na ohni. Nebyla tu žádná kamna a sporáky, to vše je také až pozdější výdobytek.

Co tedy jedla chudší vrstva obyvatelstva?

Pokud jste byl vesničan a sloužil u panského dvora, tak jste měl vlastně velké štěstí, protože tam jste dostal dobře najíst. Ti ostatní pak jedli třeba trochu krup, luštěnin, hrachu. Případně se udělala rychlá polévka z bylin.

Recepty jsou tedy v 17. století spojené jen s movitější vrstvou?

Přesně tak. Až v panské kuchyni se setkáváme s pestrou gastronomií, jak bychom řekli dnes. Tam se servírovalo mnoho cho-

dů a navíc bylo vše převážně čerstvé, jelikož tu nebyly lednice. Hodně se jedla zvěřina, hovězí a telecí maso. Vepřové bylo určené spíše pro čeleď.

Pokud si představím stůl přetékající jídlem, je to správný obrázek barokní kuchyně?

Tohle je vyobrazení typické spíše pro hostiny nebo slavnostní příležitosti. Ale jinak je panská barokní kuchyně velice zdravá a pestrá. Musíme si uvědomit, že neměli dnešní léky a tudíž jim bylo jasné, že musí hlídat své zdraví. Jedla se u nás také spousta ryb. Souvisí to i s častými pústy, které byly třikrát týdně. Nejprísrnější byl pátek, kdy bylo zakázáno konzumovat jakékoli živočišné produkty – třeba vejce a mléko.

Zná barokní kuchyně nějaké exotické pochoutky?

Kromě koření to byly předně rozinky, mandle, fíky ale také třeba mořské ryby, které se dovážely sušené nebo solené. To jsme ale opět u té movitější vrstvy. Zajímavostí je, že ještě v baroku byla cennou surovinou i sůl. Pokud to srovnáme s dneškem, solilo se velice málo. Tím pádem i chutí jídel byla zcela jiná, než jsme zvyklí.

Tedy ta současná obsese všechno solit, to dříve nebylo? To se museli vyhnout mnoha chorobám.

Nejde jen o to, že se tolik neso-lilo, ale nebyl tam ani bílý cukr. Jen třtinový ze Středomoří. Ani se nesmažilo na oleji. A pokud ano, tak na přepuštěném másle. Dnes velice populární ghí je osvědčenou historickou záležitostí. současný návrat ke zdravému stravování, makrobiotice a veganství, to je svým způsobem návrat k historické kuchyni. Všechny ty soudobé typicky nezdravé věci (bílý cukr, velmi slaná jídla a časté smažení) v 17. a v první polovině 18. století téměř neznali. A pokud ano, tak ve velmi omezené míře. Z dnešního pohledu je tak historická kuchyně tou nejzdravější alternativou k současnému stolování.

Barockes Küchengeflüster

Olga Kaderová beschäftigt sich schon seit vielen Jahren mit dem Alltagsleben der Menschen in den verschiedenen Epochen der tschechischen Geschichte. Im Fokus steht jedoch insbesondere die zeitgenössische Gastronomie. Ihre Tätigkeit basiert auf der Rekonstruktion von Rezepten, der Interpretation historischer Gastronomie und praktischen Kochvorführungen und Verkostungen der zeitgenössischen Küche. Im Rahmen der Westböhmisches Barockwochen und des Barockfestivals, veranstaltete sie in den Jahren 2014–2017 Verkostungen zum Thema „So schmeckte es im Barock“.

Wenn ich mir die zeitgenössische tschechische Küche anschau, kann ich darin dann eine Verbindung zur Barockzeit finden?

Das eher nicht. Zu einer großen Veränderung in der böhmischen Küche kam es im 19. Jahrhundert. Erst zu diesem Zeitpunkt bildete sich die tschechische Küche heraus, wie wir sie heute kennen. Das verdanken wir auch Magdalena Dobromila Rettigová und ihrem berühmten ersten tschechischen Kochbuch aus dem Jahre 1826. Die Küche veränderte sich auch dank der technischen Entwicklung und etwa auch durch die stärkere Verbreitung der Kartoffel.

Moment mal, heißt das, man hat in Böhmen bzw. in ganz Europa bis ins 19. Jahrhundert keine Kartoffeln gegessen?

Kartoffeln waren in Europa schon früher bekannt, aber zunächst wurden sie in den Klöstern als Zierpflanzen angebaut und ihr Nährwert wurde nicht sehr geschätzt. Dass Kartoffeln die Hungersnot in Europa gestoppt haben, ist erst eine Angelegenheit des ausgehenden 18. und frühen 19. Jahrhunderts. Aus der früheren zeitgenössischen Korrespondenz ist bekannt, dass sich die Landesherren zu Weihnachten eine Kartoffel als Delikatesse ge-

schickt haben – einen Erdapfel – wie sie dazu früher sagten.

Welche weiteren Zutaten kannte die barocke Küche nicht?

Sicherlich den Zucker. Rübenzucker kommt erst nach dem Barock. 1815 wurde die erste Zuckerfabrik in Böhmen gegründet. Es wurde Rohrzucker importiert, aber der war teuer und wurde daher nur in der herrschaftlichen Küche verwendet. Oft wurde mit Honig gesüßt und es wurden traditionelle süße Zutaten verwendet wie etwa die Karotte. Heute überdecken wir oft ihre natürliche Süße und machen aus ihr ein salziges Essen, aber der Barock nutzte das süße Potenzial der Karotte.

Jetzt haben wir Zucker und Kartoffeln genannt, auf was müssten wir im Barock noch verzichten?

Auf den massiven Einsatz von Weißmehl wie wir es heute kennen. Davon hätte man im Barock nur träumen können. Oftmals ging es dabei nicht nur um die Verfügbarkeit von Rohstoffen, sondern auch um den technologischen Entwicklungsstand. Die Dampfmaschinen zum Beispiel haben wesentlich zum Wandel der tschechischen Küche beigetragen. Aber da sind wir bereits wieder im 19. Jahrhundert und wir sprechen wieder über die Küche, die Rettigová populär gemacht hat - viel Knödel, Kuchen und Süßspeisen.

Das heißt, aus heutiger Sicht sind nicht einmal traditionelle Knödel typisch altböhmisches?

Dies ist genau der Punkt, dass die Küche des 19. Jahrhunderts, aus der die zeitgenössische tschechische Küche hervorgeht, oft fälschlicherweise mit der altböhmisches Küche verwechselt wird. Erst die bürgerliche Küche in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts brachte die ganzen Kuchen und Kolatschen. Aber eben auch Meerrettichsoße, Lendenbraten oder Schweinebraten mit Sauerkraut und Knödel, all das entstand erst im 19. Jahrhundert. Bis dahin war die böhmische Küche ganz anders.

Wie also sah die Küche im Barock, also im 17. und 18. Jahrhundert aus?

Zunächst müssen wir uns dessen bewusst sein, dass die bis heute erhaltenen Rezepte aus dem Bereich der Herrenhöfe und der reichen Bürgerhäuser stammen – also aus jener Schicht, in der auch das Geld dafür da war. Die einfache Volksküche hat niemand schriftlich festgehalten. Auch die von Maria Theresia eingeführte Schulpflicht kommt erst später. Darüber hinaus gab es beim einfachen Volk nichts aufzuschreiben – die haben gegessen, was sie hatten. Außerdem bereiteten sie sich alles über dem Feuer zu. Es gab keinen Ofen oder Herd, das sind alles auch erst spätere Errungenschaften.

Was hat also die ärmere Bevölkerungsschicht gegessen?

Wenn Sie Dorfbewohner waren und auf einem Herrenhof gedient haben, hatten Sie eigentlich großes Glück, denn dort haben Sie gut zu essen bekommen. Die anderen aßen etwas Graupen, Hülsenfrüchte und Erbsen. Alternativ wurde eine schnelle Kräutersuppe gekocht.

Also sind die Rezepte aus dem 17. Jahrhundert nur mit der wohlhabenden Schicht verbunden?

Ganz genau. Nur in der herrschaftlichen Küche treffen wir auf eine vielfältige Gastronomie, wie wir heute sagen würden. Dort wurden viele Gänge serviert und darüber hinaus war alles überwiegend frisch, da es keine Kühlschränke gab. Man aß viel Wild, Rind und Kalbsfleisch. Das Schweinefleisch war eher für das Gesinde vorgesehen.

Wenn ich mir einen Tisch vorstelle, der sich unter üppigen Speisen biegt, ist das das richtige Bild der barocken Küche?

Dieses Bild ist eher für Bankette oder festliche Anlässe typisch. Aber ansonsten war die barocke herrschaftliche Küche sehr gesund und abwechslungsreich.

Wir müssen uns klarmachen, dass die Menschen nicht die Medikamente der heutigen Zeit hatten und somit war ihnen klar, dass sie auf ihre Gesundheit achten müssen. Bei uns wurde auch viel Fisch gegessen. Dies hängt auch mit den häufigen Fasttagen zusammen, die es dreimal in der Woche gab. Am strengsten war der Freitag, an dem es verboten war, tierische Produkte zu konsumieren – wie beispielsweise Eier oder Milch.

Kennt die barocke Küche irgendwelche exotischen Köstlichkeiten?

Neben Gewürzen waren das vor allem Rosinen, Mandeln, Feigen, aber auch zum Beispiel Meeresschnecke, die getrocknet oder gesalzen importiert wurden. Da sind wir aber wieder in der wohlhabenden Schicht. Interessanterweise war Salz noch im Barock ein wertvoller Rohstoff. Im Vergleich zu heute wurde sehr wenig gesalzen. Daher war der Geschmack der Gerichte auch ganz anders als der, den wir gewohnt sind.

Die heutige Besessenheit alles zu salzen, gab es früher also nicht? Das muss viele Krankheiten vermieden haben.

Es geht nicht nur darum, dass nicht so viel gesalzen wurde, es gab damals auch keinen weißen Zucker. Nur Rohrzucker aus dem Mittelmeer. Man brät auch nicht in Öl. Und wenn doch gebraten wurde, dann in zerlassener Butter. Das heute sehr beliebte Ghee ist eine bewährte historische Angelegenheit. Die heutige Rückkehr zu gesunder Ernährung, Makrobiotik und Veganertum, ist auf ihre Weise eine Rückkehr zur historischen Küche. All diese typischen ungesunden Dinge (weißer Zucker, sehr salzige Speisen und häufiges Braten) waren im 17. Jahrhundert und in der ersten Hälfte des 18. Jahrhunderts kaum bekannt. Und wenn doch, dann nur in sehr begrenztem Umfang. Aus heutiger Sicht ist somit die historische Küche die gesündeste Alternative zum gegenwärtigen Essen.

Zámek Zelená Hora u Nepomuku

Schloss Grünberg bei Nepomuk

Pokud se budete přibližovat k Nepomuku ze severu, jistě Vám neunikne výrazná dominanta tohoto kraje – zámek na Zelené Hoře, který neodmyslitelně patří do zdejší krajiny.

Zmínky o původním hradu, který stál na stejném místě jako dnešní zámek, můžeme najít již ve středověku. Přesnější zprávy se ale k danému místu vážou až s dobou po skončení husitských válek. Z tehdejší doby, (přesněji z roku 1440) je zde také doložen rezidenční hrad, který byl sídlem pána Hynka Krušiny ze Švamberka.

Proměnou hradu na raně barokní zámek prošla Zelená Hora ve třetí čtvrtině 17. století, přesněji v letech 1670–1696. Tehdejší majitel hrabě Václav Vojtěch ze Šternberka, který byl velkým milovníkem umění a obdivovatelem italského baroka, patřil k nejnáročnějším stavitelům té doby. Zámek Zelená Hora je tvořen třemi křídly, přičemž to východní je doplněno charakteristickou zámeckou věží a odlehčeno čtveřicí arkád. Pozorný návštěvník si zde může všimnout letopočtu „ANNO 1696“, značící dokončení celé přestavby. Hlavní zámeckou budovou je ale bezpochyby jižní křídlo, které je

ozdobeno nástrojnými olejomalbou, znázorňující výpad Jaroslava ze Šternberka na Tatary u Olomouce roku 1241.

V samotném okolí Zelenohorského zámku najdou návštěvníci kostel Nanebevzetí Panny Marie, který vznikl přestavbou drobnějšího kostela sv. Vojtěcha a nacházela se v něm rodinná hrobka Šternberků.

Dnešní podoba věže se ale vztahuje až k letům 1902–1903.

Vývoj po druhé světové válce na zámku zanechal dodnes patrné stopy bývalého sídla armády a pomocných technických praporů. V současnosti zámek čerpá ze své významné minulosti a nabývá síly k obnově svého historického dědictví.

Od 4.–8. 7. 2018 přijďte do Nepomuku na cyklus koncertů vážné hudby Pod pěti hvězdami. A 7. 7. od 16⁰⁰ zde bude probíhat Barokní odpoledne ve Svatojanském muzeu.

Wenn man sich der Stadt Nepomuk von Norden her nähert, entgeht der Aufmerksamkeit sicherlich nicht die typische landschaftliche Dominante dieser Region – das Schloss Grünberg, das aus der dortigen Landschaft nicht wegzudenken ist.

Erwähnungen der ursprünglichen Burg, die an der gleichen Stelle stand wie das heutige Schloss, sind bereits im Mittelalter zu finden. Genauere Erwähnungen und Nachrichten sind mit diesem Ort jedoch erst seit der Zeit nach dem Ende der Hussitenkriege verbunden. Aus der damaligen Zeit, genauer gesagt aus dem Jahre 1440, ist hier auch eine Residenzburg belegt, die der Sitz des Landesherrn Hynek Krušina von Švamberk war.

Eine Umgestaltung der Burg in ein frühbarockes Schloss durchlief Grünberg im dritten Viertel des 17. Jahrhunderts, genauer gesagt in den Jahren 1670–1696. Der damalige Besitzer, Graf

Wenzel Adalbert von Sternberg, der ein großer Kunstliebhaber und ein Bewunderer des italienischen Barocks war, gehörte zu den anspruchsvollsten Bauherren jener Zeit.

Aber zurück zu Schloss Grünberg. Es besteht aus drei Flügeln, wobei der östliche Flügel durch einen charakteristischen Schloßsturm ergänzt ist und von vier Arkaden aufgelockert wird. Der aufmerksame Besucher bemerkt hier die Jahresangabe „ANNO 1696“, welche den Abschluss des gesamten Umbaus markiert. Hauptgebäude des Schlosses ist aber zweifellos der Südflügel, dessen Decke ein Ölgemälde zierte, das den Vorstoß von Jaroslav von Sternberg auf die Tataren in Olmütz im Jahre 1241 darstellt.

In nächster Nähe zum Schloss Grünberg finden die Besucher die Kirche Mariä Himmelfahrt, die beim Ausbau der kleineren St. Adalbertskirche entstanden ist. Darin befand sich das Familiengrab der Sternbergs.

Die heutige Gestalt des Turms stammt jedoch aus den Jahren 1902–1903. Die Entwicklung nach dem Zweiten Weltkrieg hinterließ am Schloss bis heute sichtbare Spuren der Nutzung durch die Armee und der technischen Hilfsbataillone. Gegenwärtig lebt das Schloß von seiner bedeutenden Vergangenheit und wartet auf die Erneuerung seines historischen Erbes.

Ausflugstipp: Kommen Sie vom 4.–8. 7. 2018 nach Nepomuk zum Zyklus klassischer Konzerte Unter fünf Sternen. Am 7. 7. ab 16⁰⁰ Uhr findet dort der Barocke Nachmittag im St. Johannes-Museum statt.

Pro další informace / Für weitere Informationen:

Informační centrum Nepomuk / Infozentrum Nepomuk
Nám. A. Němejce 127, Nepomuk
Tel.: +420 371 591 167, E-mail: infocentrum@nepomuk.cz
www.zelenahora.cz

Zámek Manětín a jeho okolí

Schloss Manětín und seine Umgebung

Manětín je jedno z nejvýznamnějších ohnisek českého barokního umění. Někdy bývá označován za Kuks západních Čech pro své mnohé barokní památky, které tvoří jedinečný celek se silným geniem loci.

Město Manětín je situované na křižovatce původních obchodních cest ze Saska do Prahy a z Bavorska na Žatec. Díky této významné poloze si nese svoji klíčovou úlohu již od středověku. První zmínka pochází z roku 1169 ve spojitosti s Řádem johanitů (to je jen jiný název pro jeho známější jméno – Řád maltézských rytířů), kteří zde založili své sídlo. Právě na těchto základech vystavěl v 16. století Jeroným Hrobčický z Hrobčic renesanční zámek.

Od roku 1622 byli majiteli Manětína Lažanští z Bukové, jejichž v rod vtiskl městu charakteristickou barokní podobu. Již koncem 17. století zde nechal Václav Josef Lažanský ve spolupráci s vynikajícím architektem Jeanem B. Matheyem vystavět raně barokní poutní kostel. Ten je vybavený jedinečným souborem oltářních obrazů a soch, souznících s ikonografií svaté Barbory, která je patronkou dobré smrti. Duchovní protiváhou tohoto zasvěcení

byl kostel sv. Jana Křtitele v těsné blízkosti zámku.

Po velkém požáru města roku 1712 byl zámek společně s kostelem obnoven do dnešní barokní podoby. Autorem projektu byl architekt Thomas Haffenecker. Z urbanistického hlediska je pak třeba zmínit originálně řešenou terasu před zámkem, která vyniká sochami ctností a sousším Nejsvětější Trojice (z dílny Š. Borovce) nebo socha Spravedlnosti z díla J. J. Herschera.

Manětín dodnes promlouvá dědictvím kulturně orientované šlechty rodu Lažanských, barokní velkorysosti a odkazem k osobnostem uměleckého světa, jakými byly barokní malíř Petr Brandl či architekt J. B. Mathey, kteří zde zanechali svoji výraznou stopu.

18. 8. 2018 se přijedte do Manětína podívat na akci *Baroko na zámku*. A 28. 8. od 20⁰⁰ proběhne v kostele sv. Barbory koncert Plánický orchestru 415Hz.

Manětín ist eines der bedeutendsten Zentren der böhmischen Barockkunst. Manchmal wird es als das Kuks Westböhmens bezeichnet – wegen seiner vielen barocken Denkmäler, die mit dem starken Genius Loci ein einzigartiges Ganzes bilden.

Die Stadt Manětín liegt an der Kreuzung der ursprünglichen Handelswege von Sachsen nach Prag und von Bayern nach Žatec. Dank dieser bedeutenden Position spielt es bereits seit dem Mittelalter eine Schlüsselrolle. Die erste Erwähnung stammt aus dem Jahr 1169 in Zusammenhang mit dem Johanniterorden (dies ist nur ein anderer Begriff für seinen bekannteren Namen – Ritterorden der Malteser), der hier seinen Sitz gründete. Auf diesen Fundamenten wurde im 16. Jahrhundert das Renaissanceschloss durch Jeroným Hrobčický von Hrobčice errichtet. Seit 1622 war Manětín im Besitz der Familie Lažanský aus Buko-

vá, die der Stadt ihre charakteristische barocke Form gab. Schon gegen Ende des 17. Jahrhunderts ließ hier Vaclav Josef Lažanský in Zusammenarbeit mit dem hervorragenden Architekten Jean B. Mathey eine frühbarocke Wallfahrtskirche errichten, ausgestattet mit einer einzigartigen Komposition von Altarbildern und Skulpturen, die mit der Ikonographie der Hl. Barbara harmonisierten, welche die Patronin eines gnädigen Todes. Das geistige Gegengewicht war die Kirche des hl. Johannes des Täuferers in unmittelbarer Nähe des Schlosses.

Nach dem großen Stadtbrand 1712 wurde dem Schloss und der Kirche ihre heutige barocke Form gegeben. Autor des Projekts war der Architekt Thomas Haffenecker.

Aus urbanistischer Sicht muss die ungewöhnlich angelegte Terasse vor dem Schloss genannt werden, die durch die Statuen der Tugend und die Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit oder durch die Statue der Gerechtigkeit von J. J. Herscher herausragt.

Manětín ist bis heute geprägt durch das Erbe der kulturell orientierten Adelsfamilie Lažanský, durch barocke Großzügigkeit und durch das Wirken von Künstlerpersönlichkeiten, wie etwa des Barockmalers Peter Brandl oder des Architekten J. B. Mathey, die hier ihre unverwechselbare Spur hinterlassen haben.

Ausflugstipp: Besuchen Sie am 18. 8. Manětín und die Veranstaltung *Barock auf dem Schloss*. Am 28. 8. findet in der Kirche St. Barbara das Konzert des Plánický Orchesters 415Hz statt.

Pro další informace / Für weitere Informationen:

Zámek / Schloss Manětín

331 62 Manětín

Tel.: +420 373 392 283, E-mail: manetin@npu.cz

www.zamek-manetin.cz

Waldsassen – Barokní nebe Bavorska

Waldsassen – Der barocke Himmel Bayerns

Německý region Stiftland je pravou barokní perlou Bavorska – pokud chcete poznat baroko v jeho plné kráse, zamířte do kláštera Waldsassen.

Region Stiftland, svým názvem odvozený od kláštera Klosterstift Waldsassen, nabízí tolik jedinečných kulturních pokladů, že se právě uchází o titul kulturního dědictví UNESCO!

Naleznete zde třeba barokní baziliku s největší kostelní a klášterní hrobkou v Německu. Její stavitelé, bratři Dientzenhoferové a Abraham Leuthner vytvořili přebohatě vybavený prostor kostela. Po renovaci interiéru navíc kostel znovu září v původním barokním barevném konceptu z období výstavby.

Hned vedle baziliky se tyčí mohutný objekt kláštera cisterciáckého opatství s impozantním sálem knihovny, který byl dokončen v roce 1726 ve stylu baroka a raného rokoka. Vidět zde můžete také vyřezávané postavy v životní velikosti od Karla Stilpa. Přírodní zážitková zahrada opatství Waldsassen Vás zase nadchne svými léčivými bylinami a květinami a v místní restauraci si můžete vychutnat menu klášterních sester v historických klenutých prostorách.

Mezi jeden z nejkrásnějších kostelů pak patří jistě poutní kostel Kappl na vyvýšenině u Waldsassenu, postavený v letech 1685–1689 Georgem Dientzenhoferem.

Pamatujete si ještě staré dílny tesařů, ševců, sedlářů nebo zámečníků? Jak to dříve vypadalo v obchodě s klobouky, u hokynáře nebo holiče? Pokud si to chcete připomenout, pak navštivte také Stiftlandmuseum a nechte se pozvat na cestu do minulosti.

Když už navštívíte region Stiftland, vyhradte si čas také na toulání se krásnými lesy a rozkvetlými loukami po mnohých značených cestách. A pokud upřednostňujete kolo, místní krajina nabízí trasy pro celou rodinu. Navíc si zde kolo můžete také vypůjčit v turistických informacích ve Waldsassenu.

Přesvědčte se sami a objevte kouzlo barokního nebe v Bavorsku.

Die deutsche Region Stiftland ist wahrlich die Barockperle Bayerns – wenn Sie den Barock in seiner vollen Schönheit erleben möchten, dann besuchen Sie das Kloster Waldsassen.

Die Region Stiftland, deren Name sich vom Klosterstift Waldsassen ableitet, bietet so viele einzigartige Kulturschätze, dass sie sich gerade um den Titel UNESCO Weltkulturerbe bewirbt!

Dort findet man beispielsweise eine barocke Basilika mit der größten kirchlichen und klösterlichen Krypta in Deutschland. Ihre Erbauer, die Brüder Dientzenhofer und Abraham Leuthner, haben einen reichlich ausgestatteten Kirchenraum geschaffen. Nach der Renovierung des Innenraums erstrahlt die Kirche darüber hinaus wieder im ursprünglichen barocken Farbkonzept aus der Zeit ihrer Errichtung.

Direkt neben der Basilika erhebt sich das riesige Gebäude des Klosters der Zisterzienserabtei mit seinem beeindruckenden Bibliothekssaal, der im Jahre 1726 im Stil des Barocks und des frühen Rokoko fertiggestellt wurde. Dort sind auch geschnitzte Figuren in Lebensgröße von Karl Stilp zu sehen. Der Naturerlebnissgarten der Abtei Waldsassen begeistert die Besucher mit seinen Heilkräutern und Blumen und im Restaurant vor Ort kann man ein Menü der Klosterschwester in den historischen Gewölberäumen kosten.

Zu einer der schönsten Kirchen gehört sicherlich die Wallfahrtskirche Kappl auf einem Hügel bei Waldsassen, erbaut zwischen 1685 und 1689 von Georg Dientzenhofer. Sie gilt als das Symbol der Heiligen Dreifaltigkeit und verzaubert durch ihre wunderschöne Architektur.

Erinnern Sie sich noch an alte Werkstätten von Schreibern, Schuhmachern, Sattlern oder Schlossern? Wie es ausgesehen hat in den guten alten Zeiten im Hutgeschäft, im Krämerladen oder beim Friseur? Wenn Sie sich das in Erinnerung rufen möchten, besuchen Sie auch das Stiftlandmuseum und lassen Sie sich zu einer Reise in die Vergangenheit einladen.

Wenn Sie das Stiftland besuchen, dann nehmen Sie sich auch Zeit, um die schönen Wälder und blühenden Wiesen auf vielen ausgewiesenen Wanderwegen zu durchstreifen. Und falls Sie lieber mit dem Fahrrad fahren, bietet die Landschaft Routen für die ganze Familie. Außerdem kann man sich in der Touristinformation in Waldsassen auch ein Fahrrad ausleihen.

Überzeugen Sie sich selbst und entdecken Sie den barocken Himmel Bayerns.

Pro další informace / Für weitere Informationen:

Turistické informace Waldsassen /

Touristinformation Waldsassen

Johannisplatz 11 – 95652 Waldsassen,

Tel.: 0049 9632 88160, E-mail: touristinfo@waldsassen.de

www.waldsassen.de

Kláster Ensdorf – na cestách žijou historií

Kloster Ensdorf – eine Reise durch die lebendige Geschichte

Kláster Ensdorf byl od svého založení v roce 1121 až po násilné zrušení v roce 1802 významným benediktinským klásterem. Založili jej hrabě Friedrich von Burglengenfeld-Hopfenohe-Pettendorf, falckrabě Otto von Wittelsbach a biskup Otto von Bamberg. Mniši z kláстера St. Blasien sem následně přijeli, aby v údolí řeky Vils vybudovali hospodářské a nábožensko-kulturní centrum.

První kostel se zde tedy datuje již od roku 1123. Klášterní život v Ensdorfu ale v roce 1554 zanikl. Teprve o sto let později byl znovu oživen a pro svoji slávu byl klášter Ensdorf roku 1695 povýšen na opatství. Patronem tohoto chrámu, který byl od období sekularizace (neboli v době jeho „zesvětštění“) využíván jako farní kostel, je Jakub Starší. Stavba barokního klášterního kostela byla zahájena v roce 1694. Stavebním mistrem zde nebyl nikdo jiný než Wolfgang Dientzenhofer. Za povšimnutí

ale rozhodně stojí také nástropní fresky tohoto velkolepého chrámu Páně, které pocházejí od Kosmy Damiana Asama. Návštěvníci mohou v chóru kostela dodnes spatřit hrob již zmíněného zakladatele kláстера – falckraběte Otty von Wittelsbacha a jeho choti. Umělecky i „divácky“ působivá je také sakristie, která si kvalitou svého provedení nezádá s tou v klášteře Waldsassen. Pochází z roku 1743, ale dosud se nepodařilo zjistit, kdo ji vytvořil. Za podívanou stojí při návštěvě také skvostně skřítné, písemnosti v bohatě vyřezávaném rámu, nebo komoda k uchování kalichů. V roce 1920 se do opuštěné budovy konventu nastěhovali Salesiáni Dona Boska a postupně se přidávaly řemeslné podniky, gymnázium s internátem (do roku 1996), vzdělávací zařízení a stanice životního prostředí. Salesiánský řád zde zaměřil svou činnost převážně na zlepšení kvality života mladých lidí.

Das Kloster Ensdorf war seit seiner Gründung im Jahr 1121 bis zur gewaltsamen Auflösung im Jahr 1802 ein bedeutendes Benediktinerkloster. Es wurde von Graf Friedrich von Burglengenfeld-Hopfenohe-Pettendorf, dem Pfalzgrafen Otto von Wittelsbach und dem Bischof Otto von Bamberg gegründet. Mönche aus dem Kloster St. Blasien kamen dann hierher, um im Vilstal ein wirtschaftliches und religiös-kulturelles Zentrum zu bauen.

Die erste Kirche hier wird daher schon auf das Jahr 1123 datiert. Das Klosterleben in Ensdorf verschwand aber im Jahr 1554. Erst im Jahr 1669 wurde es wiederbelebt und zu seiner Ehre wurde das Kloster Ensdorf im Jahre 1695 zur Abtei erhoben. Patron dieser Kirche, die seit der Zeit der Säkularisierung als Pfarrkirche verwendet wird, ist Jakobus der Ältere. Der Bau der barocken Klosterkirche wurde im Jahr 1694 be-

gonnen. Baumeister war dabei kein Geringerer als Wolfgang Dientzenhofer. Erwähnenswert aber sind auf jeden Fall auch die Deckenfresken dieser prächtigen Kirche des Herrn, die von Cosmas Damian Asam stammen.

Die Besucher können im Chorgestühl der Kirche bis heute das Grab des bereits erwähnten Gründers – des Pfalzgrafen Otto von Wittelsbach - und seiner Frau sehen. Ein kunstvoller Publikumsmagnet ist auch die Sakristei, die in der Qualität ihrer Ausführung der Sakristei in Waldsassen in nichts nachsteht. Sie stammt aus dem Jahr 1743, aber bislang konnte noch nicht herausgefunden werden, wer sie erbaute. Einen Besuch wert sind auch die prachtvollen Schränke, Schriftstücke in geschnitzten Rahmen oder eine Kommode zur Aufbewahrung von Kelchen.

Im Jahr 1920 zogen die Salesianer des Don Bosco in das verlassene Gebäude des Konvents und nach und nach kamen Handwerksbetriebe dazu, ein Gymnasium mit Internat (bis 1996), Bildungseinrichtungen und eine Umweltstation. Der Salesianer Orden konzentriert seine Tätigkeit überwiegend auf die Verbesserung der Lebensqualität von jungen Menschen. Vor allem Schulklassen, Jugendliche und Familien nutzen das vielseitige Angebot an Bildungsprogrammen, die sich auf die Umwelt und die Enttetherung der Welt konzentrieren.

Vybrané české akce

Veranstaltungstipps in Tschechien

☞ Zahájení Letní barokní sezóny
☞ Eröffnung der barocken Sommersaison

Slavnostní zahájení letošní Letní barokní sezóny proběhne v Mariánské Týnici, 8. června 2018.

Hlavní barokní areál zde tvoří Poutní kostel Zvěstování Panny Marie z díla nejoriginálnějšího tvůrce barokní architektury v Čechách – vynikajícího Jana Blažeje Santiniho-Aichela.

Program:

- 15⁰⁰ Zahájení
- 17⁰⁰ Vernisáž výstavy Cisterciácká barokní krajina
- 18⁰⁰ Vyhlášení Mariánské Týnice Národní kulturní památkou – duchovní rozměr v kostele
- 19³⁰ Koncert orchestru pod vedením Prof. Josefa Blanka v kostele Zvěstování Panny Marie
- 21³⁰ Slavnostní zakončení a barokní ohňostroj

Doprovodný program poběží od 15 do 21 hodin a nabídne mj.: prohlídky v českém a německém jazyce, barokní kolotoč pro děti, interaktivní poznávání barokních vůní, taneční workshopy, barokní degustace Olgy Kaderové, hudební vystoupení flétnové kvarteta „Il bosco di flauti“.

Die feierliche Eröffnungszereemonie der diesjährigen barocken Sommersaison findet am 8. Juni 2018 in Maria Teinitz statt.

Mittelpunkt der barocken Anlage ist die Wallfahrtskirche Mariä Verkündigung, ein Werk des einzigartigen Schöpfers barocker Architektur in Böhmen – des hervorragenden Jan Blažej Santini-Aichel.

Programm:

- 15⁰⁰ Eröffnung
- 17⁰⁰ Eröffnung der Ausstellung Zisterziensische Barocklandschaft
- 18⁰⁰ Ernennung von Maria Teinitz zum nationalen Kulturerbe
- 19³⁰ Orchesterkonzert unter der Leitung von Prof. Josef Blank
- 21³⁰ Feierlicher Abschluss und Barockfeuerwerk

Das Begleitprogramm läuft von 15 bis 21 Uhr und bietet unter anderem: Führungen in tschechischer und deutscher Sprache, Barockkarussell für Kinder, interaktives Erfahren barocker Düfte, unterhaltsame barocke Degustation von Olga Kaderová, musikalischer Auftritt des Flötenquartetts „Il bosco di flauti“.

☞ Klášterní slavnost v Tachově
☞ Klosterfest in Tachov

13. července 2018 proběhne v Muzeu Českého lesa v Tachově velká barokní klášterní slavnost.

Muzeum Českého lesa sídlí v bývalém františkánském klášteře na jihovýchodním předměstí Tachova. Ten vznikl v letech 1686–1689 podle projektu italského architekta Martina Allia, který k původní stavbě připojil kostel sv. Máří Magdaleny a sv. Alžběty Uherské.

Program:

- 16⁰⁰ Zahájení
- 19⁰⁰ Vystoupení divadelního souboru Komedjanti
- 20⁴⁵ Koncert orchestru pod vedením Prof. Josefa Blanka v kostele sv. Máří Magdaleny a sv. Alžběty
- 22⁰⁰ Slavnostní zakončení a barokní ohňostroj

Doprovodný program nabídne nejružnější barokní radovánky: komentované prohlídky varhan v českém a německém jazyce, poznávání barokních vůní, barokní degustace Olgy Kaderové, taneční workshopy, barokní kolotoč a lukostřelbu pro děti, workshop na výrobu barokních škrabošek, fotokoutek s tématem Třicetileté války a skladby Jana Antonína Losyho z Losimthalu.

Am 13. Juli 2018 findet im Museum des Böhmisches Waldes in Tachov ein großes barockes Klosterfest statt.

Das Museum des Böhmisches Waldes befindet sich in einem ehemaligen Franziskanerkloster in der südöstlichen Vorstadt von Tachov. Es entstand in den Jahren 1686–1689 nach Plänen des italienischen Architekten Martin Allia.

Programm:

- 16⁰⁰ Eröffnung
- 19⁰⁰ Aufführung des Theaterensembles Komedjanti
- 20⁴⁵ Orchesterkonzert unter der Leitung von Prof. Josef Blank in der Kirche St. Maria Magdalena und St. Elizabeth
- 22⁰⁰ Festliches Ende und barockes Feuerwerk

Das Begleitprogramm bietet eine Vielzahl von barocken Lustbarkeiten: Kommentierte Orgelführungen in tschechischer und deutscher Sprache, barockes Dufterlebnis, barocke Degustation von Olga Kaderová, Tanzworkshops, Workshop zur Herstellung barocker Masken, thematische Fotografien zum Dreißigjährigen Krieg und Kompositionen von John Anthonin Los aus Losimthal.

Program / Programm

31. 5. 2018 15:00
Oberviechtach
Divadelní hra
Doktor Eisenbarth /
Doktor-Eisenbarth-Festspiel

2. 6. 2018 15:00 a 20:00
Oberviechtach
Divadelní hra
Doktor Eisenbarth /
Doktor-Eisenbarth-Festspiel

8. 6. 2018 15:00
Mariánská Týnice
Zahájení Letního barokního festivalu a projektu Barokní region Čechy-Bavorsko / Eröffnung des Sommerfestivals Barock und des Projekts Barockregion Bayern- Böhmen

8. 6. 2018 19:00
Marianská Týnice
Koncert barokního orchestru /
Konzert des Barockorchesters

9. 6. 2018 15:00 a 20:00
Oberviechtach
Divadelní hra
Doktor Eisenbarth /
Doktor-Eisenbarth-Festspiel

10. 6. 2018 18:00
Plattling (St. Magdalenen Kirche)
Koncert barokního orchestru /
Konzert des Barockorchesters

15. 6. 2018
Klatovy
Den řemesel /
Tag des Handwerks

15. 6. 2018
Klatovy, kostel sv. Vavřince /
Kirche St. Laurentius
Barokní svatovátská noc /
Barocke St. Veits-Nacht

17. 6. 2018 16:00
Aschach
Zahájení projektu Aschach:
Barokní stavba /
Eröffnung des Projekts
Aschach: Barockes Bauwerk

22.–23. 6. 2018
Plasy
Cisterciácké noci +
Svatojánská brána k řemeslu /
Zisterziensernächte +
St. Johannes Pforte zum
Handwerk

24. 6. 2018 19:00
Klášteř / Kloster Speinshart
Vielseitig / Všeřtranný

4. 7.–8. 7. 2018
Nepomuk
Pod pěti hvězdami
(koncerty vážné hudby) /
Unter den fünf Sternen
(Klassisches Konzert)

5. 7. 2018 20:00
Spálené Pořičí
Pod pěti hvězdami
(koncert vážné hudby) /
Unter den fünf Sternen
(Klassisches Konzert)

6. 7. 2018 19:00
Klášteř / Kloster Speinshart
Los Temperamentos
Galeón 1600

7. 7. 2018 16:00
Nepomuk
Barokní odpoledne
ve Svatojánském muzeu /
Barocker Nachmittag
im St. Johannes Museum

7. 7. 2018 19:00
Klášteř / Kloster Walderbach
Slavnostní koncert /
Feierliches Konzert

13. 7. 2018 16:00
Tachov, muzeum / Museum
Klášteřní slavnost
v Muzeu Českého lesa /
Klosterfest im Museum
des Böhmischen Waldes

13. 7. 2018 20:45
Klášteř / Kloster Tachov
Koncert barokního orchestru /
Konzert des Barockorchesters

14. 7. 2018
Úterý
Úterský jarmark /
Jahrmakř in Úterý
+ Václav Peter – varhanní
koncert / Orgelkonzert

14. 7. 2018 17:00
Tachov, Jízdárna Svěťce /
Reithalle Svěťce
Barokní divadelní představení /
Barocke Theatervorstellung

15. 7. 2018 18:00
Stadlern
Koncert barokního orchestru /
Konzert des Barockorchesters

20.–29. 7. 2018
Spálené Pořičí
Mezinárodní kurz
staré hudby / Internationaler
Kurs alter Musik

22. 7. 2018 16:00
Klášteř / Kloster Speinshart
Speciální oblast srdce /
Spezialgebiet Herz

27. 7. 2018 10:00
Planá, sv. Anna / St. Anna
Česko-německá barokní pout /
Deutsch-Tschechische
Barockwallfahrt

27. 7. 2018 18:00
Spálené Pořičí
Opera Bouře / Oper Der Sturm

27. 7. 2018 21:30
Spálené Pořičí
Letní kino: „Peklo
s princeznou“ / Sommerkino:
„Hölle mit Prinzessin“

28. 7. 2018 13:00
Nebřlovy
Květinová slavnost /
Blütenfest

28. 7. 2018 20:00
Klášteř / Kloster Speinshart
Classic Open-Air

29. 7. 2018
Kostel sv. Anny na Tanaberku /
Kirche St. Anna Tanaberk
Pout u kostela sv. Anny
na Tanaberku / Wallfahrt
zur Kirche St. Anna Tanaberk

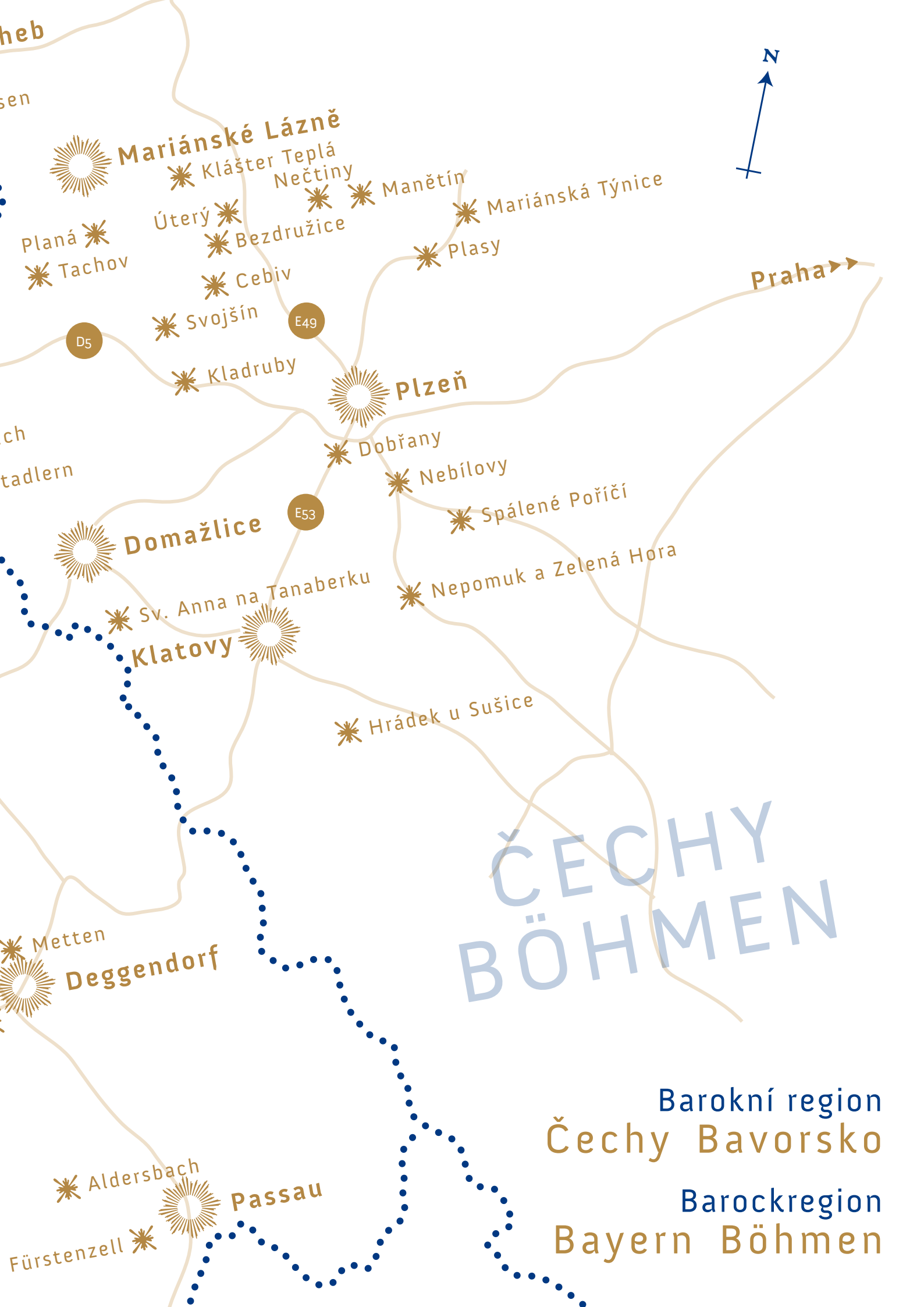
29. 7. 2018 18:00
Úterý, kostel sv. Jana Křtitele /
Kirche St. Johannes der Täufer
prof. Lorenzo Ghielmi:
varhanní koncert /
Orgelkonzert

Vysvětlivky / Legende:

- Slavnost / Fest
- Koncert / Konzert
- Komentované prohlídky / Führung
- Volné prohlídky / Öffentlich zugänglich
- Vernisáž / Vernissage
- Divadlo / Theater
- Představení / Aufführung

heb

sen

Mariánské Lázně

* Klášter Teplá
* Nečtiny

* Úterý

* Bezdružice

* Manětín

* Mariánská Týnice

* Planá

* Tachov

* Plasy

* Cebiv

* Svojšín

E49

* Kladruby

Plzeň

* Dobřany

* Nebílovy

* Spálené Poříčí

ch

tadlern

Domažlice

E53

* Sv. Anna na Tanaberku

* Nepomuk a Zelená Hora

Klatovy

* Hrádek u Sušice

**ČECHY
BÖHMEN**

* Metten

Deggendorf

Barokní region

Čechy Bavorsko

Barockregion

Bayern Böhmen

* Aldersbach

Passau

* Fürstenzell

Program / Programm

3. 8. 2018 18⁰⁰
Úterý, kostel sv. Jana Křtitele /
Kirche St. Johannes der Täufer
**Mistrovský varhanní kurz /
Meisterkurs Orgel**

3. 8. 2018 18³⁰
Zámek Hrádek u Sušice /
Schloss Hrádek bei Sušice
**Barokní slavnost:
večer hudby a tance /
Barockfest: Abend
mit Musik und Tanz**

4. 8. 2018 10⁰⁰
Zámek / Schloss Svojsín
**Zahradní slavnosti aneb květy
baroka / Gartenfest oder die
Blüten des Barock**

4. 8. 2018
Potvorov
**Neapolské koncerty /
Neapolitanische Konzerte**

9. 8. 2018 19⁰⁰
Bayreuth, kostel Svaté Trojice /
Dreifaltigkeitskirche
**68. ročník Festivalu
mladých umělců Bayreuth /
68. Jahrgang des Festivals
Junger Künstler Bayreuth:
Claudio Monteverdi**

10. 8. 2018
Manětín
**Poutní mše umělců
aneb Poutí lívancová /
Pilgermesse der Künstler
oder Liwanzenwallfahrt**

10. 8. 2018 19⁰⁰
Speinshart, kostel Neposkvrně-
ného početí / Klosterkirche
der Unbefleckten Empfängnis
**68. ročník Festivalu
mladých umělců Bayreuth /
68. Jahrgang des Festivals
Junger Künstler Bayreuth:
Claudio Monteverdi**

11. 8. 2018 15⁰⁰
Kladruby
**Letní barokní festival
v Kladrubech / Sommerliches
Barockfestival in Kladruby**

11. 8. 2018 19³⁰
Reichenbach, klášter Milo-
srdných bratří / Kloster der
Barmherzigen Brüder
**68. ročník Festivalu
mladých umělců Bayreuth /
68. Jahrgang des Festivals
Junger Künstler Bayreuth:
Claudio Monteverdi**

15. 8. 2018 19⁰⁰
Spálené Poříčí, kostel /
Kirche
**Český varhanní festival /
Böhmisches Orgelfestival**

17. 8. 2018 19⁰⁰
Speinshart, kostel Neposkvrně-
ného početí / Klosterkirche
der Unbefleckten Empfängnis
**Slavnostní letní koncert /
Feierliches Sommerkonzert:
Passio – Compassio**

18. 8. 2018
Manětín
**Baroko na zámku /
Barock auf dem Schloss**

18. 8. 2018 20⁰⁰
Neustadt bei Coburg, Kultur-
ní centrum / Kulturzentrum
kultur. werk. stadt
**Slavnostní letní koncert /
Feierliches Sommerkonzert:
Passio – Compassio**

19. 8. 2018 *
Zámek / Schloss Bezdrůžice
Barokní den / Barocktag

19. 8. 2018 19⁰⁰
Bayreuth, Městský kostel Svaté
Trojice / Dreifaltigkeitskirche
**Slavnostní letní koncert /
Feierliches Sommerkonzert:
Passio – Compassio**

25. 8. 2018 16⁰⁰
Cebiv / Zebau
**Slavnost na návsi /
Feier auf dem Dorfplatz**

25. 8. 2018
Mariánská Týnice /
Maria Teinitz
**Večer hudby a poezie /
Abend der Musik und Poesie**

27. 8. 2018 19⁰⁰
Nečtiny, kaple sv. Anny /
Kapelle St. Anna
**Plánický orchestra 415Hz:
Opella ecclesiastica – veřejná
generálka / öffentliche
Generalprobe**

28. 8. 2018 19⁰⁰
Manětín, kostel sv. Barbory /
Kirche St. Barbara
**Plánický orchestra 415Hz:
Opella ecclesiastica**

29. 8. 2018 20⁰⁰
Klášteř / Kloster Teplá
**Plánický orchestra 415Hz:
Opella ecclesiastica**

30. 8. 2018 18⁰⁰
Dobřany, kostel sv. Mikuláše /
Kirche St. Nikolaus
**Plánický orchestra 415Hz:
Opella ecclesiastica**

31. 8.–1. 9. 2018 *
Plasy
**Cisterciácké noci /
Zisterziensernacht**

8. 9. 2018 *
Stříbro
**Barokní den
(Dny evropského dědictví) /
Barocktag (Tag des Europäis-
chen Erbes)**

8. 9. 2018 18⁰⁰
Úterý, kostel sv. Jana Křtitele /
Kirche St. Johannes der Täufer
**Delgani String Quartet:
od baroka po současnost /
vom Barock bis zur Gegenwart**

8. 9. 2018 19⁰⁰
Město Spálené Poříčí, kostel /
Kirche
**Haydnovy slavnosti /
Haydn-Festakt**

9. 9. 2018 16⁰⁰
Klášteř / Kloster Speinshart
**Fascinační symfonie /
Faszination Symphonie**

13. 9. 2018 19⁰⁰
Dobřany
**Haydnovy slavnosti /
Haydn-Festakt**

22. 9. 2018 16⁰⁰
Klášteř / Kloster Walderbach
**Koncert / Konzert Junge
Stimmen stellen sich vor**

23. 9. 2018 16⁰⁰
Klášteř / Kloster Speinshart
**Hudební cestování v čase /
Musikalische Zeitreise**

Vybrané bavorské akce Veranstaltungstipps in Bayern

Slavnostní divadelní hra Doktor Eisenbarth
Doktor Eisenbarth Festspiel

Koncerty v klášteře Walderbach
Konzerte im Kloster Walderbach

Slavnostní divadelní hru *Doktor Eisenbarth* zažijete v roce 2018 v centru města Oberviechtach. Budete svědky lékařských schopností tohoto slavného potulného lékaře z Oberviechtachu, který jako okultista a chirurg získal velké množství privilegií pro výkon svého povolání.

K zážitku z divadelní podívané přispívají také plivači ohně a kejklíři, stejně jako hudebníci na dechové nástroje a bubny. Před a mezi vystoupeními na vás čeká živý barokní shon na náměstí. Hudba, tanec, loutkové divadlo a kejklřství. Posílít se navíc budete moci mnohými kulinářskými specialitami.

Vstupenky: www.okticket.de
(hledejte slovo: Oberviechtach)
Vstupné: € 13 / 8

Termíny:
čtvrtek 31. května 2018, 20⁰⁰
sobota 2. června 2018, 15⁰⁰ a 20⁰⁰
sobota 9. června 2018, 15⁰⁰ a 20⁰⁰

Das festliche *Doktor Eisenbarth* Festspiel erleben die Zuschauer im Jahr 2018 im Stadtzentrum von Oberviechtach. Die Besucher werden Zeugen der medizinischen Fähigkeiten dieses berühmten Wanderarztes aus Oberviechtach, der als Okkultist und Chirurg für die Verrichtung seines Berufes viele Privilegien erhielt.

Zum Erlebnis aus dem Theaterschauspiel tragen auch Feuerspucker, und Gaukler bei, ebenso wie Musiker für Blasinstrumente und Schlagzeug. Vor und zwischen den Aufführungen erwartet die Besucher ein lebhaftes barockes Treiben auf dem Platz, Musik, Tanz, Puppentheater und Gaukler. Darüber hinaus können sich die Besucher durch viele kulinarische Spezialitäten stärken.

Tickets: www.okticket.de
(Stichwort: Oberviechtach)
Eintrittspreis: Ticket: € 13 / 8

Termine:
Donnerstag, 31. Mai 2018 um 20⁰⁰ Uhr
Samstag, 2. Juni 2018 um 15⁰⁰ Uhr und 20⁰⁰ Uhr
Samstag, 9. Juni 2018 um 15⁰⁰ Uhr und 20⁰⁰ Uhr

Impozantní cisterciácký klášter Walderbach leží na břehu řeky Regen mezi Rodingem a Řeznem. Právě zde v překrásném barokním jídelním sálu, který byl v letech 1765–70 bohatě vyzdoben freskami umělce Otto Gebharda z Prüfeningu, se již více než 25 let koná cyklus „Slavnostní koncerty v barokním sálu“, pořádaný okresem Cham a obcí Walderbach.

Termíny koncertů v kostele Walderbach:

so 7. 7. – 19⁰⁰
„Singe, Seele, Gott zum Preise“
so 22. 9. – 16⁰⁰ a 19⁰⁰
„Mladé hlasy se prezentují“
so 13. 10. – 20⁰⁰
„New Cologne Piano Trio Shanghai“
so 10. 11. – 20⁰⁰
„Kvartet pro konec časů“

Das beeindruckende Zisterzienserkloster Walderbach liegt am Ufer des Flusses Regen zwischen Roding und Regensburg. Und genau dort, im schönen barocken Speisesaal, der in den Jahren 1765–1770 mit Fresken des Künstler Otto Gebhard aus Prüfening reich verziert wurde, findet bereits seit mehr als 25 Jahren der Zyklus „Galakonzerte im Barocksaal“ statt, der vom Landkreis Cham und der Gemeinde Walderbach veranstaltet wird.

Konzerttermine in der Kirche in Walderbach:

Sa 7. 7. – 19⁰⁰
„Singe, Seele, Gott zum Preise“
Sa 22. 9. – 16⁰⁰ a 19⁰⁰
„Junge Stimmen präsentieren sich“
Sa 13. 10. – 20⁰⁰
„Neues Kölner Klaviertrio Shanghai“
Sa 10. 11. – 20⁰⁰
„Quartett für das Ende der Zeiten“

Za pivem do Hornofalckého lesa Auf den Spuren des Bieres in den Oberpfälzer Wald

Pokud nejsou památky vašim bodem zájmu číslo jedna, nemusíte zoufat. I tak vám má baroko a zejména pak bavorsko-český region, co nabídnout! Jste-li milovníky piva, je tím pravým regionem pro vaši návštěvu oblast Hornofalckého lesa.

Speciálním tipem pro turisty i pro milovníky „lahodného doušku“ je pivní turistika v Hornofalckém lese. Daný region nabízí turistům možnost okusit typické hornofalcké pivo a zároveň pěkně „po svých“ prozkoumávat okolní malebnou krajinu. Horní Falc totiž nejsou jen úchvatné lesy a pěší turistika, ale také místní typické pivo – takzvané „Zoigl“. A co přesně je na Zoiglu speciální? Je to pivo vyráběné spodním kvašením, které je vařeno starodávným způsobem. Navíc je čepováno jen v tradičních hostincích „Zoiglstuben“, na jejichž fasádě visí charakteristická hvězda „Zoiglstern“.

Pokud budete hledat pomyslné hlavní město piva Zoigl, pak jím je zajiště Windischeschenbach, který je se svými čtrnácti hostinci Zoiglstuben bezpochyby centrem pověstné tekuté pochoutky.

Jestli vám jednodenní výlet nestačí, můžete se vydat i na tematické šestidenní pivní putování. Jednotlivé etapy vás zavedou kolem Schwandorfu, Burglengenfeldu, Nittenau, Brucku, Bodenwöhru a vaše cesta skončí až ve městě Schwarzenfeld.

Ať již se s Zoiglem v ruce rozhodnete strávit den či týden, jistě nebudete zklamáni. Kromě krásné přírody budete moci na vlastní oči poznat umění vaření piva, které se zde zachovalo z období baroka. Např. obecní pivovar v Eslarnu (poblíž hraničního přechodu Waidhaus) nabízí prohlídky a ochutnávky přímo v pivovaru, kde se pivo vaří od roku 1900 (tradice vaření piva v Eslarnu je však mnohem starší). Po návštěvě jistě poznáte, že baroko není jen umělecké období, nýbrž také životní pocit, který je spojený s velkou radostí a útulností.

Wenn Denkmäler nicht Ihr größtes Interesse sind, müssen Sie nicht verzweifeln. Trotzdem hat der Barock und vor allem die bayerisch-tschechische Region Ihnen etwas zu bieten! Für Bierliebhaber lohnt sich ein Besuch im Oberpfälzer Wald.

Ein besonderer Tipp für Touristen und Liebhaber eines "guten Tropfens" ist der Biertourismus im Oberpfälzer Wald. Die Region bietet Besuchern die Möglichkeit, das typische Oberpfälzer Bier zu kosten und gleichzeitig auf eigene Faust die umliegende malerische Landschaft zu erkunden.

Die Oberpfalz bedeutet nämlich nicht nur atemberaubende Wälder und Wandermöglichkeiten, sondern auch lokaltypisches Bier – der sogenannte "Zoigl". Was genau ist das Besondere am Zoigl? Es ist ein Bier, das durch

Untergärung hergestellt wird und auf althergebrachte Weise gebraut wird. Außerdem wird es nur in den traditionellen „Zoiglstuben“ ausgeschenkt, an deren Fassade der charakteristische „Zoigl“ hängt.

Wenn Sie eine fiktive Hauptstadt des Zoigls suchen, dann ist das sicherlich Windischeschenbach, das mit seinen vierzehn Zoiglstuben zweifellos das Zentrum der legendären flüssigen Köstlichkeit ist.

Wenn Ihnen ein Tagesausflug nicht genug ist, können Sie auch eine sechstägige thematische Biertour machen. Die einzelnen Etappen führen Sie nach Schwandorf, Burglengenfeld, Nittenau, Bruck, Bodenwöhr und Ihre Reise endet erst in der Stadt Schwarzenfeld.

Ob Sie sich dazu entscheiden, mit dem Zoigl in der Hand einen Tag oder eine Woche zu verbringen, Sie werden sicher nicht enttäuscht sein. Neben der schönen Landschaft können Sie die seit der Barockzeit erhaltene Bierbrautradition erleben. Zum Beispiel das Kommunbrauhaus in Eslarn (in der Nähe des Grenzübergangs Waidhaus) bietet Führungen und Verkostungen in der Brauerei, wo das Bier seit 1900 gebraut wird (die Tradition des Bierbrauens in Eslarn ist jedoch viel älter). Nach dem Besuch werden Sie feststellen, dass Barock nicht nur eine Kunstepoche ist, sondern auch ein Lebensgefühl, das mit großer Lebensfreude und Gemütlichkeit verbunden ist.

Informace / Informationen:

Tourismusverband Ostbayern / Turistický svaz Východní Bavorsko
Gewerbepark D 04, 93059 Regensburg,
Tel. +49 941/58539-0, E-mail: info@ostbayern-tourismus.de
www.ostbayern-tourismus.de

Zahradní slavnosti ve Svojsíně

Gartenfest in Svojsín

4. srpna 2018 se na Svojsínském zámku konají zahradní slavnosti. Ty jsou tradičně oživeny bohatými květinovými instalacemi i pestrým programem, který do malé vesničky na Tachovsku přiláká každý rok téměř tři tisíce návštěvníků.

Kromě překrásného zámku a zmíněného programu přivítá návštěvníky živá barokní hudba smyčcového tria Naladěno, které usedá přímo na terasovité zámecké zahrady. Rozhodně je tedy nepřehlédnete (ani nepřeslechnete)! Kromě hudebních zážitků je zde připraven i řemeslný jarmark a dále v zámeckém parku pak mnoho výtvarných her pro děti, nebo třeba loutkové divadlo a taneční vystoupení.

V samotném areálu je možné navštívit zámeckou obrazárnu nebo ochutnat barokní kuchyni v podání Olgy Kaderové (rozhovor na str. 6). Zajímavostí zahradních slavností je pak soutěž hospodyněk o nejchutnější marmeládu. Při slavnostech jsou také každoročně vyhlášovány

a udělovány certifikáty *Místní výrobek ze západu Čech* regionálním řemeslníkům.

I pokud jste do Svojsína, nebo na místní slavnosti již před lety zavítali, rozhodně si užijete i opakovanou návštěvu. Každým rokem jsou totiž dokončovány opravy nových částí zámku, které jsou zpřístupňovány veřejnosti. Svojsín navíc patří mezi nejstarší šlechtická sídla v západních Čechách. Podle archivních zpráv byl založen již ve 12. století, což dokazuje románský kostel v těsném sousedství zámku. Roku 1713 ovšem původní zámek vyhořel i spolu s kostelem a nedalekou farou (pravděpodobně byl na vině požár linoucí se z kuchyně). Již o deset let později ale na místě starší stavby vzniká dnešní barokní zámek. Vzácností je navíc také to, že v interiéru zůstalo zachované původní barokní rozložení místností. Tady zkrátka není na co čekat! Pokud nebudete 4. srpna 2018 na dovolené u moře, zapište si zahradní slavnosti do kalendáře a společně se setkáme ve Svojsíně.

Am 04. August 2018 findet im Schloss Svojsín das Gartenfest statt. Diese werden traditionell durch reiche Blumenarrangements und ein abwechslungsreiches Programm belebt, das jedes Jahr fast dreitausend Besucher in das kleine Dorf in der Region Tachov lockt.

Neben dem wunderschönen Schloss und dem erwähnten Programm begrüßt die Besucher Live-Barockmusik des Streichtrios Naladěno, das direkt im terrassierten Schlossgarten Platz nimmt. Sie werden es sicherlich nicht übersehen (und auch nicht überhören)! Neben den musikalischen Erlebnissen findet auch ein Handwerkermarkt statt und weiterhin im Schlosspark viele gestalterische Spiele für Kinder, oder auch Puppentheater- und Tanzaufführungen.

Auf dem Areal selbst kann man die Gemäldegalerie des Schlosses besuchen oder die Küche von Olga Kaderová probieren (Interview auf Seite 6). Ein Highlight des Gartenfestes ist ein Wettbewerb um die leckerste hausgemachte Marmelade. Im Rahmen der Feierlichkeiten werden jährlich an die regionalen Handwerker die Zertifikate Regionales Erzeugnis aus Westböhmen verliehen.

Auch wenn Sie schon vor Jahren in Svojsín oder bei den örtlichen Feierlichkeiten zu Gast waren, werden Sie einen erneuten Besuch bestimmt genießen. Jedes Jahr werden nämlich Reparaturen an weiteren Teilen des Schlosses fertiggestellt, die dann der Öffentlichkeit zugänglich sind.

Svojsín gehört darüber hinaus zu den ältesten Adelsitzen in Westböhmen. Laut Archivberichten wurde es bereits im 12. Jahrhundert gegründet, wie die romanische Kirche in unmittelbarer Nähe des Schlosses belegt. Im Jahr 1713 brannte das ursprüngliche Schloss zusammen mit der Kirche und der nahe gelegenen Pfarrei ab (wahrscheinlich war ein Schmelbrand aus der Küche schuld). Bereits zehn Jahre später aber entstand an der Stelle des alten Gebäudes das heutige Barockschloss. Eine Rarität ist außerdem auch, dass die ursprüngliche barocke Anordnung der Räume im Inneren erhalten geblieben ist.

Kurz gesagt: Worauf warten Sie noch? Wenn Sie am 4. August 2018 nicht im Urlaub am Meer sind, schreiben Sie sich das Gartenfest in den Kalender und wir treffen uns in Svojsín.

Na organizaci slavností se podílí Obec Svojsín, Spolek za obnovu vesnice Svojsín a MAS Český Západ, z. s. Slavnosti jsou podporovány Plzeňským krajem. An der Organisation des Festes beteiligte sich die Gemeinde Svojsín, der Verein zur Erneuerung des Dorfes Svojsín und die LAG Český Západ, e. V. Die Feierlichkeiten werden vom Bezirk Pilsen unterstützt.

Vít Aschenbrenner

Od roku 2003 působí na Katedře hudební kultury Pedagogické fakulty ZČU v Plzni v oboru hudební dějiny a hudební regionalistika. Dlouhodobě se věnuje výzkumu hudební kultury v 17. a 18. století a své výzkumy uplatňuje také jako interpret při hře na varhany nebo cembalo.

V roce 1996 se ujal vedení komorního sboru *Kolegium pro duchovní hudbu*, který se zaměřuje na provádění skladeb z regionálních archivů. V této oblasti spolupracuje také s komorním orchestrem *Consortium musicum* (od roku 2004 je zde také uměleckým vedoucím). Rok 2014 pak znamená začátek studia dirigování na Plzeňské konzervatoři. Počínaje rokem 2007 se navíc věnuje organizaci a dramaturgii Evropského festivalu duchovní hudby „Šumava-Bayerischer Wald“.

Působíte jako muzikolog, sbormistr, dirigent, varhaník, cembalista, organizátor festivalu a ještě vyučujete na univerzitě. Jak to všechno zvládáte?

Určitě mi v tom pomáhá tolerance okolí a také ochotní spolupracovníci, bez nichž by mnohé aktivity vůbec nešlo realizovat. Snažím se věnovat všemu, co je spojené s barokní hudbou. Vystudoval jsem muzikologii, s čímž souvisí i moje badatelská činnost, kdy objevuji nové a často zcela zapomenuté noty a skladby.

Co si představit pod tím, že objevujete noty?

To jdete na místo, kde jsou noty deponovány (uloženy, pozn. red.) – většinou se jedná o muzeum, archiv, nebo kostelní kůr. Noty nafotíte a následně je přepíšete do soudobé notace. Samozřejmě musíte i opravit chyby, které v těch opisech někdy jsou. Dobové party byly často opisovány v noci a ve spěchu. Můžete se setkat i s rozlitym inkoustem, papíry pokapanými voskem apod.

Co Vás přivedlo k hudbě?

Byl jsem „hudebkové“ dítě, ale příliš cvičit mě ne bavilo. Zlom nastal během gymnaziálních studií, kdy jsem začal chodit hrát na varhany do klatovského jezuitského kostela. A najednou jsem zjišťoval, co dokáže akustika, barevnost a malebnost varhanního zvuku. Tehdy jsem poznal, že mě kostelní varhany baví mnohem víc než piano.

To jste jen tak přišel do kostela a začal hrát?

Chodívali jsme s maminkou na mši, a protože maminka je muzikantka, chodili jsme na kůr. Tam jsem viděl varhany, které mne přitahovaly. Pořád jsem kolem nich běhal. Paní varhanice Zdeňka Králíková si toho všimla a byla tak hodná, že mne k nim pustila sednout...

Jak je na tom člověk, co umí hrát na piano a najednou si v kostele sedne za varhany?

Začal jsem prostě hrát, ale ten výsledek musel být určitě strašlivý (směje se). Neměl jsem k tomu žádnou průpravu. Byl to vlastně pokus-omyl, co ten nástroj dokáže.

Nepotýkáme se pro horší dostupnost varhan s nedostatkem varhaníků?

Ta dostupnost nástroje samozřejmě hraje roli. Ale spíše to souvisí s rolí společenského zájmu o varhany a jejich prestiží. Varhany jsou v současné době ve velké kontrapozici vůči všeobecně se probouzejícímu zájmu o baroko. Je to také důsledek politického a společenského vývoje, kdy církevní prostředí nebylo a není příliš v kurzu, což přispívá k nezájmu o varhany. Ty jsou pak vnímány spíše jako hudební stroj bez duše. Ale věřím, že se tyto stereotypy opět prolomí.

Mají varhany duši?

Určitě. Pokud máte dobré barokní varhany a hrajete na ně správným způsobem, tak ten

nástroj jakoby mluví a artikuluje konkrétní motivy a myšlenky. Navíc je nesmírně lidský. Zvuk starých varhan jakoby připodobňoval naši dnešní artikulovanou mluvu, která nám dokáže vyprávět o našem světě.

Jsou varhany pevně spojené s barokní hudbou?

V Plzni na radnici se během svatebních obřadů na varhanách hraje moderní či populární hudba, jinde zase rozsáhlé symfonické skladby 19. století. Ale také záleží, jaký konkrétní nástroj máte k dispozici. Třeba Plzeň prakticky nemá barokní varhany. Snad s výjimkou Kostela U Ježíška. Většina velkých kostelů (Katedrála, Kostel sv. Jana Nepomuckého na Chodském náměstí, Františkánský kostel) má romantické varhany.

Vraťme se ještě k tomu, co dělat, když se chci začít učit hrát na varhany?

Hra na varhany se vyučuje v Plzni na konzervatoři, ale těší se zuřivému nezájmu studentů. (směje se) Souvisí to i s tím, že varhaníci nemají příliš možností profesního uplatnění. To není jen u nás ale i třeba v Německu. Dobrých varhaníků je tak nedostatek. Podobné to je dnes i s varhanáři, kteří se zabývají rekonstrukcemi starých varhan.

Také chybí?

Je to tak. Souvisí to také s tím, že i díky Evropským fondům jsou konečně dostupné finance na opravu varhan. Dalším faktorem je rostoucí zájem ze strany samotných obcí, kdy varhany fungují jako prostředek jejich propagace skrze pořádání kulturních akcí.

A bude na ty varhany mít kdo hrát?

To je právě problém, kterému teď čelíme. Dnešní opravené nástroje jsou využívány velmi málo či skoro vůbec. Tyto komplikace baroko prakticky neznalo. Liturgický provoz bez varhan byl tehdy nemyslitelný. I proto se na ně hrálo každý den několik hodin. Varhanám navíc nečinnost nedělá příliš dobře. Nástroj potom chátrá a je dříve a více napaden červotočem.

Hraní na varhany tedy červotoče odpuzuje?

Přesně tak. Během hraní se v nástroji pohybuje vzduch a vytváří se docela intenzivní průvan, který červotoč opravdu nemá rád. Podobně nemiluje otřesy a vibrace hrajícího nástroje. Proto se do takového nástroje raději vůbec nezakousne. Hraní na nástroj je tak jeho nejlepší impregnace.

Vit Aschenbrenner arbeitet seit 2003 am Institut für Musikkultur an der Pädagogischen Fakultät der Westböhmischen Universität in Pilsen auf dem Gebiet der Musikgeschichte und der Musikregionalistik. Er erforscht seit langem die Musikkultur des 17. und 18. Jahrhunderts und bringt seine Forschung als Interpret für Orgel oder Cembalo zur Geltung.

1996 leitete er erfolgreich den Kammerchor des Collegiums für geistliche Musik, das sich auf die Umsetzung von Kompositionen aus regionalen Archiven konzentriert. Auf diesem Gebiet arbeitet er auch mit dem Kammerorchester Consortium musicum zusammen (seit 2004 ist er dort auch künstlerischer Leiter). Im Jahr 2014 begann er sein Dirigentenstudium am Pilsner Konservatorium. Seit 2007 hat er auch die Organisation und Dramaturgie des Europäischen Festivals geistlicher Musik „Böhmerwald-Bayerischer Wald“ übernommen.

Sie agieren als Musikwissenschaftler, Chorleiter, Dirigent, Organist, Cembalist, Festivalorganisator und unterrichten noch an der Universität. Wie schaffen Sie das alles?

Sicherlich helfen mir dabei die Toleranz meines Umfeldes und auch die bereitwilligen Mitarbeiter, ohne die viele Aktivitäten überhaupt nicht realisiert werden könnten. Ich versuche, mich allem zu widmen, was mit barocker Musik verbunden ist. Ich habe Musikwissenschaften studiert, womit auch meine Forschungstätigkeit zusammenhängt, wenn ich neue und oft gänzlich vergessene Noten und Kompositionen entdecke.

Wie muss man sich das vorstellen, wenn Sie Noten entdecken?

Dazu geht man an den Ort, an dem die Noten aufbewahrt sind - meistens handelt es sich dabei um ein Museum, oder einen Kirchenchor. Die Noten foto-

grafiert man und anschließend überträgt man sie in die moderne Notation. Natürlich muss man auch Fehler korrigieren, die manchmal beim Abschreiben passieren. Die zeitgenössischen Partien wurden oft nachts und in Eile abgeschrieben. Man stößt auch auf verschüttete Tinte, mit Wachs vollgetropfte Papiere und ähnliches.

Was führte Sie zur Musik?

Ich war ein „musikalisches“ Kind, aber zuviel üben hat mir keinen Spaß gemacht. Der Umbruch kam während meiner Zeit auf dem Gymnasium, als ich anfang in der Jesuitenkirche in Klatovy Orgel zu spielen. Und plötzlich habe ich herausgefunden, was die Akustik, die Farbe und das Malerische des Orgelklangs bewirken können. Zu dieser Zeit fand ich heraus, dass die Kirchenorgel mich viel mehr reizt als das Klavier.

Sind Sie einfach so in die Kirche gegangen und haben angefangen zu spielen?

Ich bin mit meiner Mama zur Messe gegangen, und weil meine Mama sehr musikalisch ist, gingen wir auf die Empore. Dort sah ich eine Orgel, die mich in ihren Bann zog. Ich bin immer um sie herumgelaufen. Die Organistin Zdeňka Králíková bemerkte dies und war so nett, mich an die Orgel zu lassen ...

Wie ergeht es einem Menschen, der Klavier spielen kann und sich spontan in der Kirche hinter eine Orgel setzt?

Ich habe einfach angefangen zu spielen, aber das Ergebnis muss furchtbar gewesen sein (lacht). Ich hatte gar keine Vorbereitung dafür. Es war eigentlich Versuch und Irrtum, ein Versuch, was das Instrument hergibt.

Sind wir nicht aufgrund einer schlechteren Verfügbarkeit der Orgeln mit einem Mangel an Organisten konfrontiert?

Die Verfügbarkeit des Instru-

ments spielt natürlich eine Rolle. Aber das hängt eher mit der Rolle des gesellschaftlichen Interesses an Orgeln und deren Prestige zusammen. Orgeln stehen gegenwärtig in großem Widerspruch zum allgemein erwachenden Interesse am Barock. Dies ist auch Folge einer politischen und gesellschaftlichen Entwicklung, bei der das kirchliche Umfeld nicht allzu hoch im Kurs stand und steht, was zum Desinteresse an der Orgel beiträgt. Diese wird dann eher als eine musikalische Maschine ohne Seele wahrgenommen. Aber ich glaube fest daran, dass sich diese Stereotypen wieder ändern werden.

Hat die Orgel eine Seele?

Sicherlich. Wenn Sie eine gute Barockorgel haben und sie richtig spielen, spricht und artikuliert das Instrument konkrete Motive und Gedanken. Darüber hinaus ist sie auch extrem menschlich. Der Klang einer alten Orgel ähnelte unserer heutigen gesprochenen Sprache, die uns von unserer Welt erzählen kann.

Sind Orgeln fest mit der barocken Musik verbunden?

Im Pilsner Rathaus wird bei Trauungen auf der Orgel moderne und populäre Musik gespielt, anderswo umfangreiche symphonische Kompositionen des 19. Jahrhunderts. Aber das hängt auch davon ab, welches Instrument verfügbar ist. Pilsen etwa hat praktisch keine Barockorgel. Außer vielleicht in der Jesukirche. Die meisten der großen Kirchen (die Kathedrale, die Kirche St. Johannes von Nepomuk am Egerer Platz oder die Franziskanerkirche) haben eine romantische Orgel.

Gehen wir nochmal zurück zur Frage, was zu tun ist, wenn ich anfangen möchte, Orgel zu spielen?

Das Orgelspiel wird in Pilsen am Konservatorium unterrichtet,

aber das erfreut sich eines rasenden Desinteresses seitens der Studenten (lacht). Das hängt auch damit zusammen, dass Organist kein aussichtsreicher Beruf ist. Und das ist nicht nur bei uns so, sondern beispielsweise auch in Deutschland. Es gibt also zu wenig gute Organisten. Ebenso wie Orgelbauer, die sich mit der Rekonstruktion der alten Orgeln beschäftigen.

Die fehlen auch?

So ist es. Das hängt auch damit zusammen, dass auch dank der Europäischen Fonds endlich Gelder für die Reparatur von Orgeln verfügbar sind. Ein weiterer Faktor ist das wachsende Interesse von Seiten der einzelnen Gemeinden, in denen die Orgel als Werbeträger bei der Durchführung von Kulturveranstaltungen dient.

Und wird auf der Orgel jemand spielen können?

Das ist genau das Problem, vor dem wir jetzt stehen. Die heutigen restaurierten Instrumente werden nur sehr wenig oder gar nicht benutzt. Dieses Problem kannte der Barock praktisch überhaupt nicht. Der liturgische Betrieb war damals ohne Orgeln undenkbar. Auch deshalb wurden sie jeden Tag mehrere Stunden gespielt. Den Orgeln tut es nicht gerade gut, wenn sie nicht genutzt werden. Das Instrument verkommt dann und wird früher und stärker von Würmern befallen.

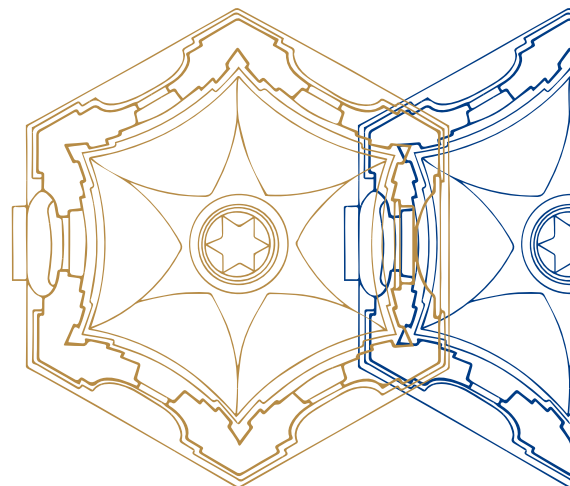
Also verzögert das Spielen auf der Orgel den Wurmfraß?

Ja, genau. Während des Spiels bewegt sich die Luft im Instrument und erzeugt einen sehr intensiven Luftzug, den der Wurm nicht wirklich mag. Ebenso wenig mag er die Schwingungen und Vibrationen des spielenden Instruments. Deshalb frisst er sich in so ein Instrument lieber erst gar nicht hinein. Ein Instrument zu bespielen ist daher die beste Art der Imprägnierung.

Klemens Unger

Klemens Unger je kulturní referent města Regensburg, který se mnoho let zabývá tématem baroka.

Vyprofiloval jste Východní Bavorsko do jedné z nejpobulárnějších turistických destinací, jak jste toho dosáhl?

V roce 1986 jsem přišel s termínem „kulturní turismus“ a společně s kolegy na české straně jsme se pak začali věnovat turismu přeshraničnímu. Během sedmi let se nám podařilo navýšit počet přenocování v regionu o 7 milionů.

Klemens Unger ist Kulturreferent der Stadt Regensburg und beschäftigt sich seit vielen Jahren mit dem Thema Barock.

Sind haben Ostbayern zu einem der beliebtesten Urlaubsziele gemacht, wie haben Sie das erreicht?

1986 kam ich mit dem Begriff „Kulturtourismus“ und gemeinsam mit meinen Kollegen auf der tschechischen Seite begannen wir uns dem grenzüberschreitenden Tourismus zu widmen. Innerhalb von sieben Jahren konnten wir die Zahl der Übernachtungen in der Region um 7 Millionen steigern.

Čím je Východní Bavorsko unikátní?

Máme největší zalesněné pohorí ve střední Evropě. Již v roce 1990 jsem v té souvislosti použil pojem „Zelená střecha Evropy“. Dále tu jsou dva národní parky a dobrý poměr cena/výkon v oblasti hotelnictví a gastronomie.

Zabýváte se i spoluprací s Českem – co nás ve vašich očích historicky nejvíce spojuje?

Tím prvním je křesťanská dimenze, počínající již křtem českých knížat v roce 845 v Re-

gensburgu. A pak určitě epocha baroka – bavorští umělci Dientzenhoferové a Asamové působili jak ve Východním Bavorsku, tak i v Čechách. Nesmíme také zapomenout, že Čechy patřily před 100 lety k nejvíce rozvinutým a industrializovaným územím světa. Ze severní Horní Falce přicházeli do českých center za prací zahraniční dělníci. Válka a železná opona zde zanechaly brutální zářez. Turismus si může připsat k dobru, že do této opony „vyvrtal“ mnoho malých dírek.

Was macht Ostbayern einzigartig?

Wir haben den größten bewaldeten Höhenzug in Mitteleuropa. Bereits 1990 habe ich in diesem Zusammenhang den Begriff „Grünes Dach Europas“ verwendet. Weiterhin gibt es hier zwei Nationalparks und ein gutes Preis-/Leistungsverhältnis in der Hotel- und Gastronomiebranche.

Sie engagieren sich auch in der Zusammenarbeit mit der Tschechischen Republik – was verbindet uns in Ihren Augen historisch am meisten?

Das erste ist dabei eine christliche Dimension, die schon mit der Taufe der böhmischen

Fürsten in Regensburg im Jahr 845 beginnt. Und dann sicherlich die Epoche des Barock – die bayerischen Künstler Dientzenhofer und Asam wirkten sowohl in Ostbayern als auch in Böhmen. Wir dürfen auch nicht vergessen, dass Böhmen vor 100 Jahren zu den am weitesten entwickelten und industrialisiertesten Ländern der Welt gehörte. Aus der nördlichen Oberpfalz kamen Arbeiter in die böhmischen Zentren. Der Krieg und der Eisenerne Vorhang haben hier eine brutale Narbe hinterlassen. Der Tourismus kann sich zugute halten, dass er in diesen Vorhang viele kleine Löcher „gebohrt“ hat.

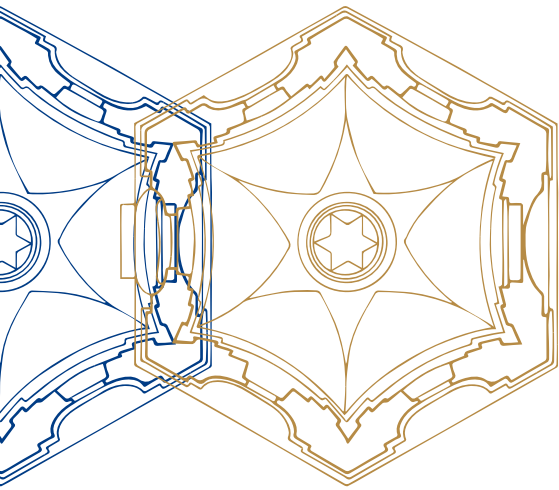
Je nějaká barokní památka, na kterou se chcete opět podívat?

V Bavorsku mě v oblasti architektury fascinuje Kappl u Waldsassen. V Čechách pak Santiniho barokní cisterciácký kostel v Sedleci. Obdivuji také stavby bratří Asamů (Klášter Břevnov v Praze, klášter sv. Jimrama v Regensburgu, klášterní kostel ve Weltenburgu, pozn. red.) v Čechách, Bavorsku a Tyrolsku.

Gibt es ein Barockdenkmal, das Sie wieder sehen möchten?

In Bayern fasziniert mich im Bereich der Architektur die Kappl bei Waldsassen. In Böhmen Santinis barocke Zisterzienserkerche in Sedlece. Ich bewundere auch die Bauwerke der Asam-Brüder (der Stift Brevnov in Prag, das Kloster St. Emmeram in Regensburg oder die Klosterkerche Weltenburg, Anm. der Redaktion) in Böhmen, Bayern und Tirol.

Michael Ritz je úspěšný divadelní režisér, muzikálový producent, ředitel muzea zámku Theuern, umělecký vedoucí festivalu Knorra von Rosenrotha a v neposlední řadě vášnivý obdivovatel baroka.

Jste režisérem veselohry „Die Vermählung Christi mit der Seele oder Glück auf und Liebe auf Mallorca“. Co Vás motivovalo k uvedení této barokní hry na zámeckém nádvoří?

Zámecké nádvoří v Sulzbach-Rosenbergu je dějištěm Festivalu Knorra von Rosenrotha a toto dílo pochází právě od něj. Knorr byl ve smyslu baroka

Michael Ritz ist erfolgreicher Theaterregisseur, Musicalproduzent, Direktor des Kultur Schlosses Theuern, künstlerischer Leiter des Knorr von Rosenroth Festivals und nicht zuletzt passionierter Bewunderer des Barocks.

Sie sind verantwortlich für die künstlerische Leitung des Lustspiels „Die Vermählung Christi mit der Seele oder Glück und Liebe auf Mallorca“. Was hat Sie dazu motiviert, dieses barocke Spiel in den Schlosshof zu bringen?

Der Schlosshof in Sulzbach-Rosenberg ist Austragungsort des Knorr von Rosenroth Festivals und dieses Werk kommt gerade von ihm. Knorr war im Sinne

univerzálním géniem, který v 17. století působil jako dvorní kancléř právě v Sulzbachu.

V roce 2006 jste režíroval také přeshraniční muzikál „Láska = Liebe“, co Vás k tomu přivedlo?

Ten muzikál vznikl jako projekt přeshraniční Zemské krajinné výstavy a realizoval se ve spolupráci s mnoha mladými lidmi z Chebu a Marktredwitzu. Byla to kongeniální spolupráce s vlastními skladbami, choreografií a texty. Z počátečních nesmělých setkání vznikla nesmírná umělecká produktivita, přeshraniční poznávání

des Barock ein Universalgenie, das im 17. Jahrhundert als Hofkanzler in Sulzbach diente.

Im Jahr 2006 haben Sie auch bei dem grenzüberschreitenden Musical „Love = Liebe“ Regie geführt, was hat Sie dazu geführt?

Dieses Musical entstand als Projekt der grenzüberschreitenden Landesgartenschau und wurde in Zusammenarbeit mit vielen jungen Leuten aus Cheb und Marktredwitz realisiert. Es war eine kongeniale Zusammenarbeit mit eigenen Kompositionen, Choreographien und Texten. Aus den anfänglichen zaghaften Begegnungen entstand eine immense künstlerische Produktivität, grenzüberschreitendes Begegnen

a nakonec také přátelství, která trvají dodnes.

Co Vás fascinuje na baroku?

Baroko nabízí i přes své „kudrlinky“ také nesmírnou bezprostřednost. Každé gesto, každý sebemenší ornament má svůj význam a je pokusem prezentovat lid jako něco vznešeného.

Vnímáte Barokní region Čechy-Bavorsko jako šanci pro sblížení?

Zcela určitě. Období baroka zanechalo v obou regionech obrovské otisky a to nejen ve formě stavebních děl, nýbrž především také díky výměně vědců,

und nicht zuletzt auch Freundschaft, die bis heute besteht.

Was fasziniert Sie am Barock?

Trotz seiner "Schnörkel" bietet der Barock eine immense Unmittelbarkeit. Jede Geste, jedes noch so kleine Ornament hat seine Bedeutung und ist ein Versuch, die Menschen als etwas Majestätisches zu präsentieren.

Begreifen Sie die Barockregion Bayern-Böhmen als Chance für eine Annäherung?

Absolut. Der Barock hat in beiden Regionen enorme Fußabdrücke hinterlassen, nicht nur in Form von Bauwerken, sondern vor allem auch durch den Austausch von Wissenschaftlern, Alchemisten, Mystikern

alchymistů, mystiků a umělců. Existuje zde velké množství napínavých příběhů, které je možné znovu objevovat.

Vidíte u baroka něco, co bychom si z něho mohli i dnes odnést?

Radost z proměny, vždy s cílem objevit sebe sama a zůstat sám sobě věrný.

Co čeká na návštěvníky v rámci 4. ročníku Festivalu Knorra von Rosenrotha v roce 2020, dopřete nám malou upoutávku?

Asi největším zážitkem bude uvedení Mozartovy opery „Idomeneo“, kterou si u Mozarta objednal kurfiřt Karl Theodor ze Sulzbachu.

und Künstlern. Es gibt viele spannende Geschichten, die wiederentdeckt werden können.

Sehen Sie im Barock etwas, was wir daraus auch heute noch mitnehmen könnten?

Die Freude an der Veränderung, immer mit dem Ziel, sich selbst zu entdecken und sich selbst treu zu bleiben.

Was erwartet die Besucher des 4. Knorr von Rosenroth Festivals 2020, geben Sie uns einen kleinen Vorgeschmack?

Das größte Erlebnis wird wohl die Aufführung von Mozarts Oper „domeneo“, die der Kurfürst Karl Theodor aus Sulzbach bei Mozart in Auftrag gegeben hat.

Perličky českého a bavorského baroka

Úterské varhany Die Orgel von Úterý

Varhany v kostele sv. Jana Křtitele v Úterý postavil roku 1720 varhanář Johann L. Burckhardt. V průběhu 18.–19. st. byly přestavěny, ale po 2. světové válce postupně chátraly. Od roku 2000 byla jejich obnova cílem spolku Bart. K rekonstrukci došlo v roce 2011 a dnes se zde konají Mistrovské varhanní kurzy. Ty letos povede italský varhaník a dirigent Lorenzo Ghielmi. Zahajovací koncert se koná 29. 7. 2018, závěrečný 3. 8. 2018. Více informací: mvk.utory.eu

Die Orgel in der Kirche St. Johannes der Täufer in Úterý hatte im Jahr 1720 der Orgelbauer Johann L. Burckhardt gebaut. Während des 18. und 19. Jahrhunderts wurde sie umgebaut, aber nach dem Zweiten Weltkrieg verfiel sie allmählich. Seit dem Jahr 2000 bemüht sich der Verein Bart um ihre Restaurierung. Die Rekonstruktion erfolgte im Jahr 2011 und heute finden dort Meisterkurse im Orgelspiel statt. Diese werden in diesem Jahr vom dem italienischen Orgelspieler und Dirigenten Lorenzo Ghielmi geleitet. Das Eröffnungskonzert findet am 29. Juli 2018 statt, das Schlusskonzert am 3. August 2018. Weitere Informationen unter: masterclass.utory.eu

Barokní klenot Waldsassen Barockjuwel Waldsassen

Tři km dlouhá růžencová cesta vedoucí z klášterního města Waldsassen ke kostelu Nejsvětější Trojice Kappl je naprostým evropským unikátem. V roce 1698 zde nechal opat Albert Hausner vybudovat patnáct barokních sloupů s obrazovými motivy růžence. Na nich je znázorněna i poutní cesta z Waldsassenu k poutnímu kostelu Kappl. Také zde uvidíte obrazy vyhotovené Vladimírem Hruškou na titanový plech. Více informací: www.waldsassen.de

Der 3 km lange Rosenkranzweg, der von der Klosterstadt Waldsassen zur Kirche der Heiligen Dreifaltigkeit Kappl führt, ist ein wirkliches europäisches Unikat. Im Jahre 1698 ließ hier der Abt Albert Hausner fünfzehn barocke Säulen mit Rosenkranzmotiven errichten. Auf diesen ist auch der Pilgerweg von Waldsassen zur Wallfahrtskirche Kappl dargestellt. Ebenso sind hier die von Vladimír Hruška auf Titanblech angefertigten Gemälde zu bewundern. Weitere Informationen unter: www.waldsassen.de

Barokní pouť na sv. Annu Die barocke Wallfahrt nach St. Anna

Poutníci na Anenský vrch u Plané přicházejí od pradávna. Nejdříve za zázračným pramenem, který zde vyvěrá, později v dobách baroka i za věhlasnými církevními poutěmi. V posledních 20ti letech se podařilo tuto tradici obnovit a také i letos (27. 7.) se zde setkají poutní procesí z bavorského Mähringu a Plané. Následovat bude česko-německá poutní mše svatá v Poutním kostele sv. Anny, na kterou naváže program pro děti i dospělé s posezením a občerstvením. Více informací: www.plana.cz

Die Pilger kommen schon seit je her auf den Annahügel bei Planá. Zunächst aufgrund der wundersamen Quelle, die hier entspringt, später in der Zeit des Barocks auch wegen der weltberühmten kirchlichen Wallfahrten. In den letzten 20 Jahren gelang es, diese Tradition wieder aufleben zu lassen und auch in diesem Jahr (27. 7.) trifft sich hier eine Pilgerprozession aus dem bayerischen Mährling und Planá. Im Anschluss folgt eine deutsch-tschechische Pilgermesse in der Wallfahrtskirche St. Anna mit anschließendem Programm für Kinder und Erwachsene. Weitere Informationen unter: www.plana.cz

Waldsassenská sýpka Waldsassener Kasten

Věděli jste, že stavební památka Waldsassener Kasten nestojí ve Waldsassenu, nýbrž ve Weiden? V budově „Waldsassener Kasten“, která byla vybudována barokním mistrem Fraterem Muttonem, se nachází Mezinárodní muzeum keramiky. Společně s přílehlou Regionální knihovnou, kavárnou a zahradou v atriu tvoří kulturní oázu s barokní atmosférou na okraji centra města Weiden. Mezinárodní muzeum keramiky: út–ne 10–12³⁰ hod. a 14–16³⁰ hod., Kavárna: út–pá 11–18⁰⁰ hod.

Wussten Sie, dass das Baudenkmal Waldsassener Kasten nicht in Waldsassen, sondern in Weiden steht? Im „Waldsassener Kasten“, der vom barocken Baumeister Frater Mutton erbaut wurde, befindet sich das Internationale Keramikmuseum. Zusammen mit der angrenzenden Landesbibliothek, dem Café und dem Atriumgarten bildet es eine kulturelle Oase mit barocker Atmosphäre am Rand des Stadtzentrums von Weiden. Internationales Keramikmuseum: Di–So 10–12³⁰ Uhr und 14–16³⁰ Uhr, Café: Di–Fr 11–18⁰⁰ Uhr.

Perlen des bayerischen und des tschechischen Barocks

Zámek Luhov Schloss Luhov

Jedná se o pozdně barokní zámek v okresu Plzeň–sever, blízko Hracholuské přehrady. Zámek byl poprvé zpřístupněn v roce 2006 po jeho desetileté rekonstrukci. V přízemí je nainstalovaná výstava historických kol od prvního předchůdce kola, tzv. draisiny, přes kola cestovní až po kola závodní. Uvidíte zde také sbírku kol vyrobených ve Favoritu Rokycany. Dále se seznámíte s černou kuchyní i původní přípravou barokních jídel. Více informací: www.zamekluhov.cz

Es handelt sich um ein spätbarockes Schloss im Bezirk Pilsen-Nord, in der Nähe des Stausees von Hracholusky. Das Schloss wurde nach zehnjähriger Umbauzeit im Jahr 2006 erstmals zugänglich gemacht. Im Erdgeschoss befindet sich eine Ausstellung historischer Fahrräder vom ersten Vorläufer des Fahrrads, den sogenannten Draisinen, über ein Reisefahrrad bis hin zu Rennrädern. Dort ist auch eine Fahrradsammlung zu sehen, die die Firma Favorit Rokycany herstellte. Weiterhin erleben Sie die schwarze Küche und die ursprüngliche Zubereitung von barocken Gerichten. Weitere Informationen unter: www.zamekluhov.cz

Kulturní zámek Theuern Kulturschloss Theuern

Kulturní zámek Theuern byl postaven jako pozdně barokní zámek v roce 1781. Ve stejném roce měla v Mnichově premiéru Mozartova opera „Idomeneo“. Kurfürst Karl Theodor ze Sulzbachu si ji tehdy u Mozarta objednal. Michael Ritz (rozhovor s ním si můžete přečíst na str. 23) pracuje na zámku jako ředitel muzea a zároveň i jako umělecký vedoucí barokního festivalu Knorra von Rosenrotha. V rámci jeho 4. ročníku (v roce 2020) se režijně ujme právě opery „Idomeneo“.

Das Kulturschloss Theuern wurde im Jahre 1781 als spätbarockes Schloss errichtet. Im selben Jahr hatte in München Mozarts Oper „Idomeneo“ Premiere. Der Kurfürst Karl Theodor von Sulzbach hatte diese damals bei Mozart bestellt. Michael Ritz (Das Interview mit ihm können Sie auf Seite 23 nachlesen) arbeitet im Schloss als Museumsdirektor und zugleich als künstlerischer Leiter des Barockfestivals Knorr von Rosenroth. Im Rahmen seines 4. Jahrgangs (im Jahr 2020) nimmt er sich in der Regie gerade der Oper „Idomeneo“ an.

Újezd nade Mží Schloss Újezd nade Mží

Jen 15 km od Plzně leží ves Újezd nade Mží, jejíž dominantou je rozlehlý Zámecký statek, který dnes patří rodině Slepíčků. Ta areál roku 1993 odkoupila a stará se o jeho rekonstrukci. Aktuální snahou rodiny Slepíčků je postupná obnova zámeckého areálu, jeho oživení a zpřístupnění veřejnosti. Zámek je otevřený od 13 do 17 hod. v následujících dnech: červen – So, Ne; červenec a srpen – St – Ne, zří a říjen – So, Ne. Více informací: www.zamekujezd.cz

Nur 15 km von Pilsen liegt das Dorf Újezd nade Mží, dessen Dominante ein weitläufiger Gutshof ist, der heute der Familie Slepíček gehört, die das Areal im Jahr 1993 kaufte und sich um seine Renovierung kümmert. Die gegenwärtige Bemühung der Familie Slepíček ist die schrittweise Erneuerung des Schlossareals, seine Wiederbelebung und öffentliche Zugänglichkeit. Das Schloss ist an folgenden Tagen von 13–17 Uhr geöffnet: Juni: Sa, So; Juli und August: Mi–So, September und Oktober: Sa, So. Weitere Informationen unter: www.zamekujezd.cz

Plánický orchestr 415Hz

Josef Antonín Plánický (1691 až 1732) byl český hudební skladatel. V hornobavorském Freisingu zkomponoval své nejslavnější dílo, sbírku dvanácti duchovních árií Opella ecclesiastica. Toto dílo si na různých místech můžete poslechnout od 28.–31. 8. (viz program, s. 13 a 16) v přednesení studentského komorního orchestru „Plánický orchestr 415Hz“, který ji zahraje na dobové nástroje. Diriguje Jakub Kydlíček. Více informací: www.planicky.cz

Josef Antonín Plánický (1691–1732) war ein tschechischer Komponist. Im oberbayerischen Freising komponierte er sein bekanntestes Werk, die Sammlung von zwölf geistlichen Arien Opella ecclesiastica. Dieses Werk können Sie sich zwischen dem 28. und dem 31. 8. an verschiedenen Orten anhören (siehe Programm, Seite 13, 16), vorgetragen durch das studentische Kammerorchester „Plánický Orchester 415 Hz“, welches die Oper auf historischen Instrumenten spielt. Dirigent ist Jakub Kydlíček. Weitere Informationen unter: www.planicky.cz

Organizátoři Barokního regionu Čechy Bavorsko Organisatoren der Barockregion Böhmen Bayern

Plzeň 2015

Plzeň 2015 je nezisková organizace založená městem Plzní za účelem přípravy a realizace programové části projektu Evropské hlavní město kultury 2015. Od roku 2015 zajišťuje udržitelnost vybraných pro-

jektů a provozuje Kreativní zónu DEPO2015.

DEPO2015 je živým prostorem, kde se propojuje kultura s byznysem. V bývalé vozovně městských dopravních podniků naleznete otevřenou řemeslnou dílnu tzv. Makerspace, sdílený pracovní prostor – coworking, interaktivní výstavy, kavárnu, komunitní zahradu, kanceláře k pronájmu, umělecké ateliéry, prostory pro rezidenční umělce a sály pro koncerty, konference i divadlo.

 Pilsen 2015 ist eine gemeinnützige Organisation, die von der Stadt Pilsen für die Vorbereitung und Durchführung des Programms der Europäischen Kulturhauptstadt 2015 gegründet wurde. Seit 2015 sorgt sie für die Nachhaltigkeit ausgewählter Projekte und betreibt die Kreativzone DEPO2015.

DEPO2015 ist ein lebendiger Raum, in dem sich Kultur und Wirtschaft verbinden. Im ehemaligen Depot der städtischen

Verkehrsbetriebe findet man eine offene Werkstatt, den sogenannten Makerspace, einen gemeinsamen Arbeitsbereich – Coworking, interaktive Ausstellungen, ein Café, einen Gemeinschaftsgarten, Büros zu vermieten, Künstlerateliers, Räume für Gastkünstler und Säle für Konzerte, Konferenzen und Theater.

www.depo2015.cz

Centrum Bavaria Bohemia (CeBB), Schönsee

CeBB je kulturní točna mezi Českou republikou a Bavorskem a Koordinační místo pro česko-bavorskou kulturní spolupráci. Kdo chce prožít přehraniční kulturní rozmanitost, ten je v CeBB zcela správně. Kolem 1.000 letáků a prospektů k odběru, dvojjazyčný personál pro poskytování informací a pestrý

kulturní program jsou výborné důvody k návštěvě CeBB. Kulturní tvorba se zde projevuje v celé své šíři v podobě výstav, koncertů, literárních čtení, divadelních projektů, workshopů, filmových cyklů, diskuzí a prezentací.

Bohaté barokní kulturní dědictví po obou stranách hranice oživuje CeBB v rámci projektu EU z dotačního programu EÚS s názvem „Barockregion Bayern Böhmen | Barokní region Čechy Bavorsko“ prostřednictvím výstav, hudebních akcí a dalších kulturních nabídek.

 Das CeBB ist eine Kulturdrehzscheibe zwischen der Tschechischen Republik und Bayern und Koordinierungsstelle für die tschechisch-bayerische kulturelle Zusammenarbeit. Wer grenzüberschreitende kulturelle Vielfalt erleben möchte, der ist im CeBB genau richtig. Rund 1.000 Flyer und Prospekte zum Mitnehmen, zweisprachige Ansprechpartner und ein vielfältiges Kulturprogramm sind gute Gründe für einen Besuch in Schönsee. Im Rahmen von Ausstellungen, Konzerten, literarischen Lesungen, The-

aterprojekten, Workshops, Filmzyklen, Diskussionen und Präsentationen zeigt sich hier künstlerisches Schaffen in seiner ganzen Breite. Das reiche barock kulturelle Erbe auf beiden Seiten der Grenze belebt das CeBB im Rahmen eines EU-Projekts aus dem Förderprogramm Ziel/ETZ mit dem Titel „Barockregion Bayern Böhmen | Barokní region Čechy Bavorsko“ durch Ausstellungen, Musikveranstaltungen und weitere kulturelle Angebote.

www.bb kult.net

Kulturista

KULTURISTA je spolek pro kulturu a cestovní ruch, který si dal za cíl propojit nezávislé pořadatele kulturních akcí, působící v severozápadní části Plzeňského kraje. Spolek navazuje na myšlenku regionální kulturní sítě SYNAPSIS 2015+, která vznikla

v rámci Plzně – Evropského hlavního města kultury 2015.

V roce 2015 spolek zorganizoval představení DECHOVKA divadla VOSTO5 v Bezručicích. Od roku 2016 připravuje doprovodný program v rámci Česko-německé barokní poutě v Plané. V rámci projektu Barokní region Čechy Bavorsko připravuje spolu s dalšími partnery (např. Úterský spolek Bart, Svět podle Jakuba nebo MAS Český Západ) barokní akce v okresech Tachov a Plzeň-sever.

 Kulturista ist ein Verein für Kultur und Tourismus, der sich zum Ziel gesetzt hat, unabhängige Kulturveranstalter zusammenzubringen, die im nordwestlichen Teil der Pilsener Region wirken. Der Verein knüpft an die Idee des regionalen Kulturnetztes SYNAPSIS 2015+ an, das im Rahmen der Europäischen Kulturhauptstadt – Pilsen 2015 entstand.

Im Jahr 2015 brachte der Verein KULTURISTA die Aufführung DECHOVKA des

Theaters VOSTO5 nach Bezručice. Seit 2016 ist er Mitorganisator der deutsch-tschechischen Barockwallfahrt in Planá. Im Rahmen des Projekts Barockregion Bayern Böhmen organisiert der Verein gemeinsam mit weiteren Partnern (z. B. mit dem Verein Bart aus Úterý, die Welt nach Jakob oder mit der LAG Český Západ) Barockevents in den Kreisen Tachov und Pilsen-Nord.

www.kulturista.net

Pozvánka na zážitkovou výstavu / Einladung zur Erlebnisausstellung

ZA BAROKEM

AUF DEN SPUREN DES BAROCK

Co je baroko? Kam se můžete jet podívat na barokní památky v západních Čechách a Bavorsku? Jak rozumět barokní architektuře a umění? Jak vám bude slušet barokní kostým? Jak zní barokní nástroje a voní barokní vůně? *Za barokem* je výstava skutečně pro celou rodinu. Zábavná a zážitková instalace provázaná videoprojekcemi a zvukovým doprovodem udrží děti ve zvědavém pohybu a pro dospělé bude inspirativním výchozím bodem pro objevování barokního kulturního dědictví na výletech v regionu.

Was ist Barock? Wo kann man sich in Westböhmen und Bayern barocke Denkmäler anschauen? Wie muss man die Barockarchitektur und die barocke Kunst verstehen? Wie würde Ihnen ein barockes Kostüm stehen? Wie klingt ein barockes Instrument und wie riechen barocke Düfte? *Auf den Spuren des Barock* ist eine Ausstellung für die ganze Familie. Die unterhaltsame und erlebnisreiche Installation, die mit Videoprojektionen und Geräuschen unterlegt ist, erhält die Neugier der Kinder und ist für Erwachsene inspirativer Impuls zur Erkundung des barocken Kulturerbes bei Ausflügen in der Region.

V DEPO2015 od 29. listopadu 2018 do 14. dubna 2019.

Na zámku Theuern od května do srpna 2019.

Im DEPO2015 vom 29. November 2018 bis zum 14. April 2019.

Auf Schloss Theuern von Mai bis August 2019.

Výstava je součástí přeshraničního projektu č. 153 podpořeného z programu EÚS Barokní region Čechy Bavorsko. / Die Ausstellung ist Bestandteil des Projekts Nr. 153, Barockregion Bayern - Böhmen, das aus dem Programm Ziel/ETZ unterstützt wird.

Zdroje a publicita / Quellen und Publizität

Texty na str. 8 a 9 odborně zaštil Pavel Beneš. Barokní recept na str. 5, stejně jako fotografii na str. 6 poskytla Olga Kaderová. S laskavým svolením byly použity fotografie následujících autorů/institucí: str. 1 a 2 – Foto archiv Plzeňského kraje; str. 4, 12 – Vít Štaif; str. 5, 19, 25 (Luhov, Újezd) – Petr Janík, MAS Český Západ; str. 8, 9 – Archiv Plzeň 2015, z.ú.; str. 10 – Touristinformation Waldsassen; str. 11 – Kloster Enseldorf; str. 17 – Eisenbarth-Festspielverein Oberviechtach, Landkreis Cham, Kulturreferat; str. 18 – Tourismusverband Ostbayern, TVO, Stefan Gruber; str. 22 – Peter Ferstl, Bilddokumentation Stadt Regensburg; str. 24 – Roman „Žebro“ Pekař (Planá) a Úterský spolek BART (Úterý); str. 25 – Svět podle Jakuba a Kulturschloss Theuern; str. 26 – Karel Funda (Plzeň 2015) a Kulturista. *Die Texte auf Seite 8 und 9 wurden fachlich von Pavel Beneš begleitet. Das barocke Rezept auf Seite 5, ebenso wie das Foto auf Seite 6 wurden von Olga Kaderová zur Verfügung gestellt. Mit freundlicher Genehmigung wurden die Fotografien folgender Autoren verwendet: Seite 1 und 2 – Fotoarchiv der Region Pilsen; Seite 4 und 12 – Vít Štaif; Seite 5, 19, 25 (Luhov, Újezd) – Petr Janík, MAS Český Západ; Seite 8 und 9 – Archiv Plzeň 2015; Seite 10 – Touristinformation Waldsassen; Seite 11 – Kloster Enseldorf; Seite 17 – Eisenbarth-Festspielverein Oberviechtach, Landkreis Cham, Kulturreferat; Seite 18 – Tourismusverband Ostbayern, TVO, Stefan Gruber; Seite 22 – Peter Ferstl, Bilddokumentation Stadt Regensburg; Seite 24 – Roman „Žebro“ Pekař (Planá) und BART (Úterý); Seite 25 – Svět podle Jakuba und Kulturschloss Theuern; Seite 26 – Karel Funda (Plzeň 2015) und Kulturista.*

Redaktorské práce a korektury / Redaktionelle Arbeiten und Korrekturen: Ondřej Bíba

Grafika a sazba / Grafische Bearbeitung: Ondřej Polony

Kontakt na redakci / Kontakt zur Redaktion: DEPO2015, Presslova 14, 301 00 Plzeň, baroko@depo2015.cz

Zhotovitel tisku / Druck: NAVA Tisk s.r.o., IČ: 06937128, se sídlem Hankova 1455/6, Jižní Předměstí, 301 00 Plzeň

Překlad / Übersetzung: Centrum jazyků, Veleslavínova 9, 301 00 Plzeň, vrbik@centrumjazykplzen.cz

www.bbkult.net
www.zapadoceskebaroko.cz

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

**Europäische Union
Evropská unie**
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

DEPO2015

**Západočeské
baroko**

